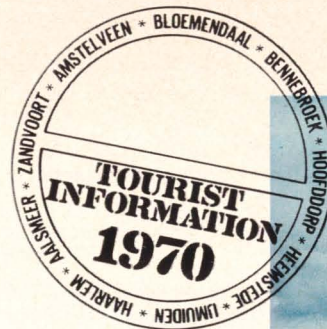

HAARLEM

HOLLAND

Kennemer-Amstelland

INDEX

- 6 Muziek — Cultuur
- 7 Theater — Dancing
- 9 Corso
- 10 Frans Hals Museum
- 11 Musea
- 14 Bezienswaardigheden
- 15 Curiosités — Sehenswürdigkeiten — Principal Sight
- 16 Streekplattegrond — Plan — Map
- 19 Tips voor Trips — Excursions — Ausflüge
- 22 Wandelingen — Promenade
- 23 Sport
- 27 Shopping
- 30 Molens/hofjes — Moulins/Béguinages — Mühlen/Stifte — Windmills/Almshouses
- 31 Rekreatie

„Het overgrote deel van de in deze brochure opgenomen foto's zijn van Fotostudio J. Scholten & Zn., Haarlem

Verder leverden foto's:

Frans Halsmuseum, Teyler Stichting, Stichting Int. Orgelconcours, Raadhuis Bloemendaal, Poppentheater Merlijn, KLM, voorts de VVV's van Kennemer-Amstelland, Fed. van VVV's te Alkmaar en de VVV's Amsterdam, Den Haag, Zaandam. De natuurfoto's op pag. 28 zijn van Dr. Ir. E. C. M. Roderkerk, dir. „Kennemerduinen”.

Printed in the Netherlands. Misset N.V. Doetinchem

Copyright VVV Haarlem - Reg. no. 00170

Lay-out: W. Zdebel, Doetinchem

*De Haarlemse Bloemenmeisjes
hopen u dit voorjaar bij wijze van
welkom weer een corsage op te
spelden.*

*Au retour de chaque printemps
les „Bouquetières de Haarlem”
ont pour tâche d'offrir des fleurs aux
touristes, en signe de bienvenue.*

*Im Frühling begrüßen die
„Haarlemer Blumenmädchen”
den Passante mit einer Blume.*

*Every spring the „Haarlem
Flowergirls” present the tourists
in the street with a flower as a
friendly welcome to Haarlem.*

Stad en omgeving

In deze brochure, die wij u gratis aanbieden, wordt u zoveel mogelijk geïnformeerd over de ontspanningsmogelijkheden in Haarlem en Kennemer-Amstelland.

Wij wensen u een prettig verblijf in de historische, maar ook zo gezellige stad Haarlem en in het met zo'n fraaie natuur gezegende Kennemerland, waar u binnen een straal van 10 km bossen, duinen, meren, polders, bollenvelden, strand en zee vindt.

De Grote Markt —

met zijn gezellige terrassen — is een van de mooiste pleinen van Nederland en het centrum van de winkelstraten.

Aan onze balie zullen de informatrices u gaarne van dienst zijn met alle gewenste inlichtingen.

Een gratis lijst van hotels, pensions, campings en jeugderbergen in Haarlem en de randgemeenten, wordt u op verzoek verstrekt.

Onze 14-daagse evenementenagenda kunt u voor f 0,50 bij ons krijgen.

Ville et Contrée

Le centre historique de Haarlem a plus de 7 siècles d'existence. Les communes adjacentes, Bloemendaal et Heemstede, sont riches en beautés naturelles. Haarlem, qui, avec ses environs, compte plus de 220.000 habitants, est la capitale de la province Noord-holland en même temps que le centre de la culture des fleurs à bulbe.

Dans l'enchevêtrement de rues de magasins plaisamment animées, le „Grote Markt”, encadré de vénérables monuments, passe pour une des plus belles places publiques des Pays Bas.

Tout ce que la nature peut offrir de séduisant, vous le trouverez dans dix kilomètres autour de la ville: mer, plage, dunes, bois, lacs, polders et, au printemps, la magnificence colorée des champs de fleurs.

Les bureaux modernes du VVV vous nantiront de toutes données et indications utiles, ainsi qu'une liste des hotels, restaurants et campings.

Stadt und Umgebung

Der historische Kern Haarlems ist 700 Jahre alt, aber zugleich ist die Stadt modern und tatkräftig. Ihr Nachbarort Bloemendaal reicht bis an die Nordsee. In Stadt und Umgebung leben rund 220.000 Menschen.

Haarlem ist die Hauptstadt der Provinz Nordholland, Zentrum der Blumenwirtschaft und voll von Zeichen kultureller und geschäftlicher Betätigung.

Sein Grosser Markt — einer der interessantesten Plätze der Niederlande — wird von historischen Bauten umringt und bildet den Mittelpunkt des Geschäftsviertels.

In einem Radius von nur 10 KM liegen Meer, Strand, Dünen, Wälder, Seen, Polder und (im Frühjahr) die Blumenfelder. Der Verkehrsverein hofft, dass Ihnen dieser kleine Führer durch Haarlem vonnutzen ist. Bitte wenden Sie sich mit allen Fragen an unsere modernen Informationsstellen (VVV).

Eine Hotel-, Restaurant- und Campingliste liegt vor.

City and Vicinity

The historical centre of Haarlem is more than seven hundred years old. The adjoining municipality of Bloemendaal stretches to the Sea. The population of city and surroundings together is almost 220.000.

Haarlem is a residential and cultural city, the capital of the province of North Holland and the centre of the bulb district. The Grote Markt, one of Holland's finest squares, is surrounded by historic buildings and inviting shopping streets. All that nature has to offer can be found within 6 miles: sea, beaches, dunes, woods, lakes, polders and, in the spring, the bulbfields.

The VVV hopes that this guide will be of service to you. You can get any other information you may require from the modern information offices (VVV).

A list of hotels, restaurants and campings is also obtainable there.

HAARLEM — BENNEBROEK — BLOEMENDAAL — HEEMSTEDE
secretariaat Streek VVV: Stationsplein 1 — Haarlem
tel. 023 - 31 90 59 en 023 - 31 35 06

AALSMEER v. Cleeffkade 13 — tel. 02977 - 5374

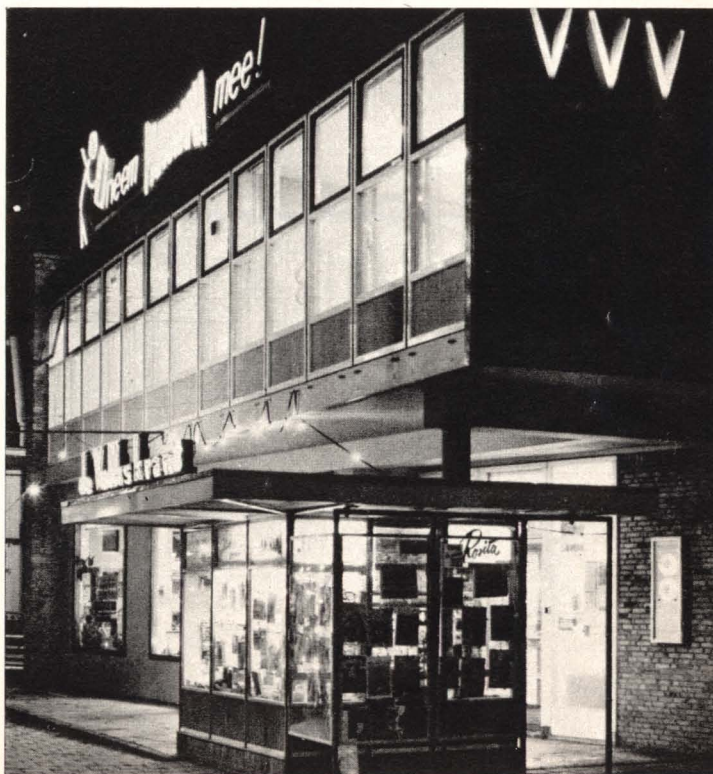
AMSTELVEEN Plein 1960 — tel. 020 - 41 02 30 en 25 02 06

HOOFDDORP Raadhuis — tel. 02503 - 73 41

Part. Logiesbureau „Huize Ingrid“, Beemsterstraat 12
tel. 02503 - 67 62

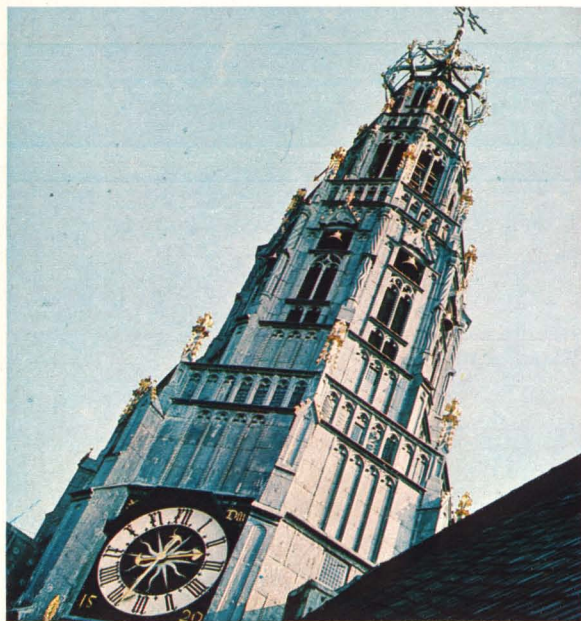
IJMUIDEN Marktplein - tel. 02550 - 1 56 11

ZANDVOORT Raadhuisplein — tel. 02507 - 22 62 en 54 29

Oude geveltjes

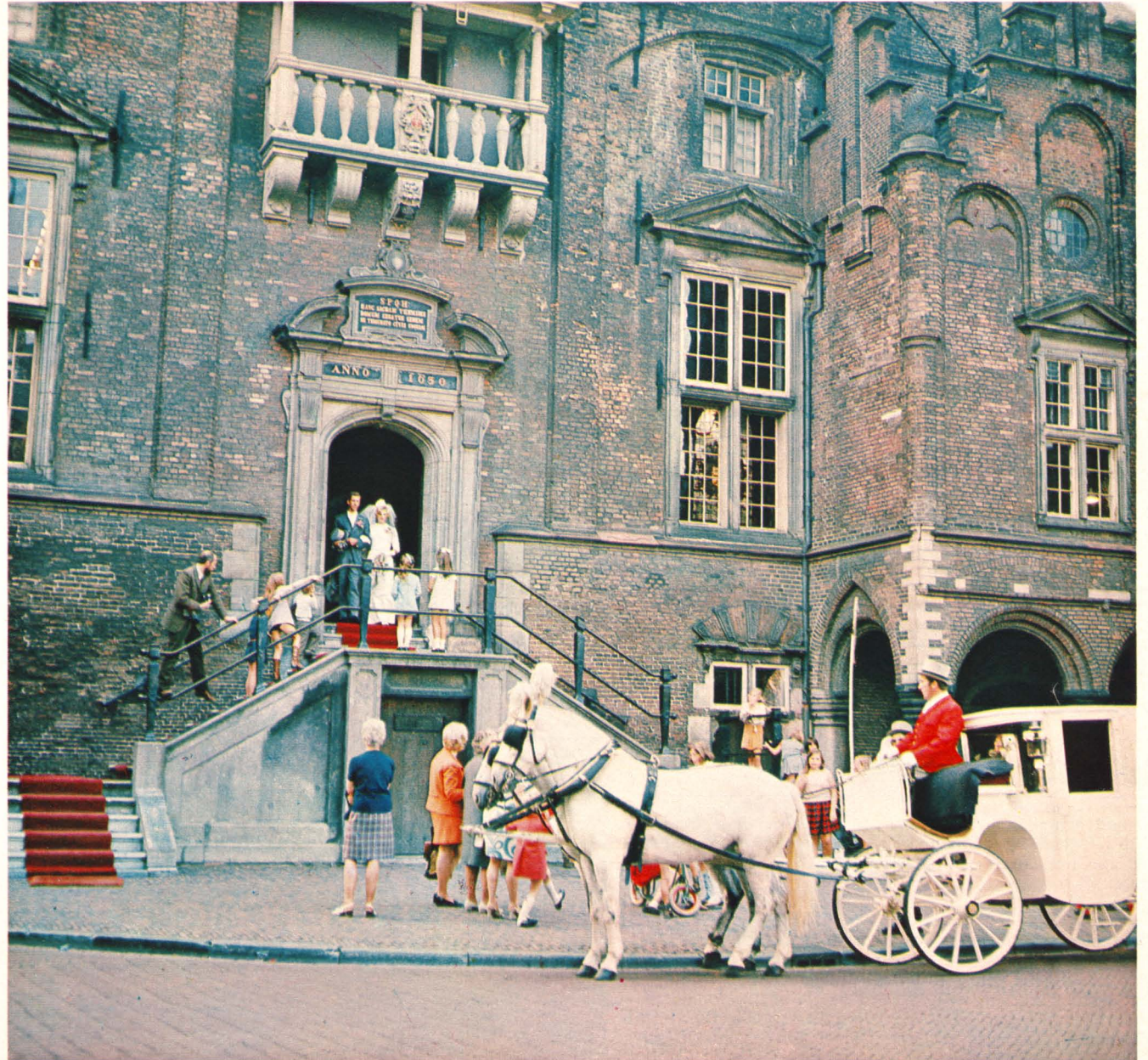
Toren Sint Bavo

Grote Markt

Provinciehuis

Stadhuis Haarlem

HAARLEM CULTUURSTAD

Om twee redenen mag Haarlem om zijn cultuur geroemd worden. Ten eerste om de vele bezittingen — talrijke historische gebouwen, musea, orgels, etc. — ten tweede om het grote aantal alhier werkende kunstenaars, opleidingsinstituten, werkplaatsen en in het algemeen om een sfeer, door de eeuwen heen bewaard, waarin kunst kan gedijen.

Haarlem heeft een stadsschouwburg en een concertgebouw, waarin het Noord-Hollands Philharmonisch Orkest resideert, met als dirigent Henri Arends. Van 30 juni tot en met 3 juli vindt in de Grote of St. Bavokerk weer het Internationaal Orgel Improvisatie Concours plaats.

In de Grote of St. Bavokerk zijn van 15 april tot oktober iedere dinsdagavond van 8 tot 9 uur en bovendien elke donderdagmiddag van 3 tot 4 uur gratis concerten op het Christiaan Müller-orgel te beluisteren. In de winter worden de concerten, gemiddeld eens per maand, voortgezet op het Cavallé Coll-orgel in het Gemeentelijk Concertgebouw.

In het winterseizoen vinden zondagmiddagconcerten in de Waalse kerk plaats.

Speciaal dient vermeld te worden het eenendertig-toons Fokker-orgel in het Teylers Museum.

Als enige stad in het land heeft Haarlem twee stadsorganisten, Albert de Klerk en Piet Kee, musici van internationale vermaardheid.

Naast het Müller-orgel moeten de orgels genoemd worden in het Gemeentelijk Concertgebouw (Cavallé Coll), in de Waalse Kerk en de St. Josefkkerk.

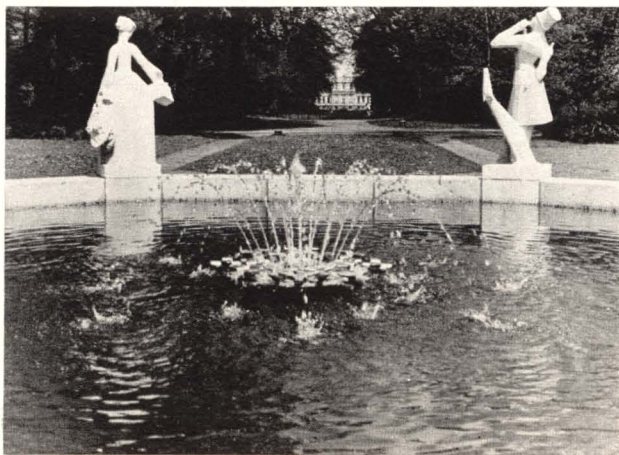
Het carillon van de Grote Kerk wordt regelmatig bespeeld door de stadsbeiaardier Arie Peters. Elke avond kleppen de Damiaatjes van 21—21.30 uur.

ARTS/MUSIQUE

Chaque année, juillet est le mois de la musique d'orgue dont l'événement culminant est le concours d'improvisation sur l'orgue de Christiaan Müller dans l'église Saint Bavon.

L'orgue Cavallé Coll se trouve à la salle de concert. Les organistes de la ville, Albert de Klerk et Piet Kee, jouent régulièrement de ces deux instruments.

Du 15 avril à octobre, chaque mardi soir de 8 à 9 heures et aussi le jeudi de 3 à 4 heures, des concerts gratuits sont donnés à Saint Bavon. La série en est prolongée en hiver une fois par mois, sur l'orgue Cavallé Coll. Les „cloches de Damiette" du Saint Bavon tintent chaque soir de 9 à 9.30 heures. Une mention mérite également l'orgue à 31 tons du Musée Teyler. La statue de Lourens Jans-

Hildebrandmonument in Haarlemmerhout

zoon Coster (considéré comme l'inventeur de l'imprimerie aux Pays Bas) se trouve sur le Grand Marché et le monument à la mémoire de Frans Hals au Flora Park.

MUSIK/KULTUR

Jedes Jahr ist Juli der Monat des Orgelspiels in Haarlem; den Höhepunkt bildet dann der internationale Improvisationswettbewerb auf der Müller Orgel des Grossen oder St. Bavokirche. Diese Orgel, wegen seiner Klangfarbe weltberühmt, und die Cavallé Coll Orgel in der Städt. Konzert-halle werden beide regelmässig von den Haarlemer Stadtorganisten Albert de Klerk und Piet Kee bespielt.

In der Grossen oder St. Bavokirche werden ab 15. April bis Oktober jeden Dienstag von 20 bis 21 Uhr und jeden Donnerstag von 15 bis 16 Uhr kostenlos zugängliche Konzerte gegeben. Im Winter werden diese Konzerte mindestens einmal monatlich weitergeführt im Städt. Konzertsaal.

Die „Damiaatjes" (kleine Glocken zur Erinnerung an die Kreuzzüge) in der St. Bavokirche schlagen jeden Abend von 21 bis 21.30 Uhr.

Einen besonderen Hinweis verdient die 31-Ton-Orgel von Fokker im Teylers Museum.

Haarlem ist Sitz des Philharmonischen Orchesters Nordholland unter Henri Arends. Das Standbild von Lourens Janszoon Coster (Erfinder der Buchdruckerkunst neben Gutenberg) befindet sich auf dem Grossen Markt und das Denkmal zu Ehren von Frans Hals im Florapark.

ARTS/MUSIC

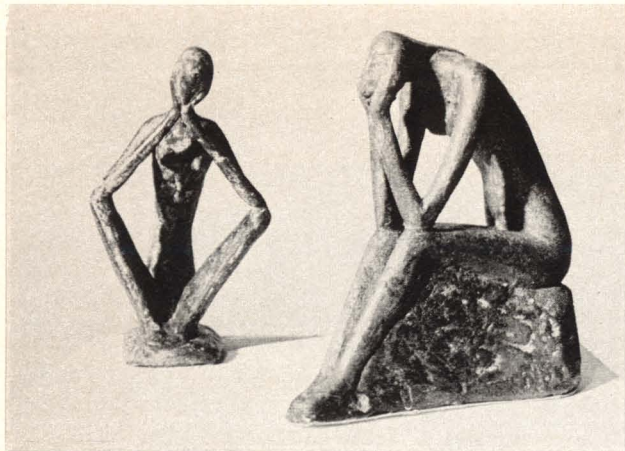
Every year in July the organ month is organized in Haarlem, the highspot being the International Organ Improvisation Contest on the Müller organ in St. Bavo's Church.

This organ and the Cavallé Coll organ in the Municipal Concert Hall are regularly played on by the city organists Albert de Klerk and Piet Kee. Free concerts on the Müller organ are given from April 15 to October every Tuesday evening from 8 to 9 and every Thursday afternoon from 3 to 4. In winter these concerts are continued, on an average of once a month, on the Cavallé Coll organ.

The „Damiaatjes" (bells recalling the Crusades) are rung every evening from 9 to 9.30 in the tower of St. Bavo. Special mention should be made of the 31-tone Fokker organ in Teylers Museum. The North-Holland Philharmonic Orchestra (conductor Henri Arends) has its headquarters in Haarlem.

The statue of Lourens Janszoon Coster (inventor of the art of printing) stands on the Grote Markt and the monument in honour of Frans Hals in the Florapark.

THEATER • THEATRE

Theaterbureau VVV, opererend op werkdagen tussen 10 en 16 uur bij de VVV Haarlem, VVV Velsen/IJmuiden, VVV Amstelveen en VVV Aalsmeer.

Stadsschouwburg. Wilsonsplein, Haarlem, Tel. 315571.

Gemeentelijk Concertgebouw, L. Begijnestraat, Haarlem, tel. 320206.

Schouwburg, Groeneweg 71, IJmuiden, tel. 02550-15564.

Openluchttheater, Hoge Duin en Daalseweg, Bloemendaal, tel. 253909.

Ruïne van Brederode, Velsenderlaan, Santpoort. In seizoen klank- en lichtspel. Tel. 02560-8763.

Openluchttheater Amstelveen, v. d. Veerelaan, tel. p.a. Raadhuis, afd. Cult. Zaken, 020-415151.

Bioscopen, inlichtingen over programma's bij de gewestelijke VVV's.

THÉÂTRE

Salle de Concert, L. Begijnestraat, Haarlem.

Ruines de Brédérade, Velsenderlaan, Santpoort. Pendant la saison, concerts sous une féerique illumination.

Théâtres de Verdure, Hoge Duin en Daalseweg, Bloemendaal et v. d. Veerelaan, Amstelveen.

THEATER

Städtische Konzerthalle, L. Begijnestraat, Haarlem.

Ruïne van Brederode, Velsenderlaan, Santpoort. In der Saison abendliche Konzerte mit Beleuchtung.

Freilichttheaters, Hoge Duin en Daalseweg, Bloemendaal und v. d. Veerelaan, Amstelveen.

THEATRE

Municipal Concert Hall, L. Begijnestraat, Haarlem.

Ruins of Brederode, Velsenderlaan, Santpoort. Evening concerts with illumination during the season.

Open air theatres, Hoge Duin en Daalseweg, Bloemendaal and v. d. Veerelaan, Amstelveen.

DANCING • TANZEN

Haarlem:

Palermo, Kromme Elleboogsteeg.

The Sound, L. Bogaardstraat.

Toi-Toi, Stooftsteeg.

Amstelveen:

La Torba, Amsterdamseweg 497a.

Hillegom:

Treslong, Weeresteinstraat.

Zandvoort:

Bouwes, Badhuisplein.

Caramella, Stationsplein 17.

Riche, Boulevard Barnaart 68.

Strandhotel, Boulevard Paulus Loo 1.

Beat Note, Stationsplein 11.

Boedha Club, Haltestraat 12.

Le Clou, Kerkplein 4.

Esplanada, Badhuisplein 2.

Estoril, Dr. J. Megerstraat 48.

De Schaap, Dr. C. A. Gerkestraat 20.

De Bier Kelder, Boulevard Paulus Loo.

Een opgave van jeugdsociëteiten is verkrijgbaar bij Kleine Houtweg 47, Haarlem.

Royal Blue Delftware

decorated by hand, made since 1653 in the way of 1653

Faïence Bleue Royale de Delft

décorée à la main, faite depuis 1653 à la manière de 1653

Königliches Blau Delft

mit der Hand bemalt, gefertigt seit 1653 wie in 1653

Delft

genuine only
with this mark

marque du
vrai Delft

nur echt mit
dieser Marke

only at seulement à nur bei

H. & J. Lamp

Bartelorisstraat 18 - Haarlem Tel. (023) 31 90 49

Frans Halsmuseum

Kenaupark

CORSO FLEURI BLUMENKORSO FLOWER PROCESSION

Bloemencorso Haarlem-Sassenheim

Op zaterdag 25 april om 10.15 uur zal het grote jaarlijkse bloemencorso van de bollenstreek van de Nassaulaan in Haarlem vertrekken en via de Grote Markt naar Bennebroek gaan, alwaar een rustpauze gehouden wordt. Tussen twee en drie uur vertrekt het corso via Hillegom en Lisse naar Sassenheim. De duur van de stoet is plm. drie kwartier. Op vrijdag 24 april kan men de wagens in de middag en avond bezichtigen in de „Hobaho“-Hallen in Lisse. Volgt de pijlen!

Bloemencorso Aalsmeer

Het jaarlijkse bloemencorso van Aalsmeer wordt op zaterdag 5 september gehouden. Aanvang plm. 10.00 uur, vertrekpunt Marktstraat (nabij Raadhuis), Aalsmeer. De stoet trekt dan via Amstelveen naar het Olympisch Stadion in Amsterdam, aankomst 13.30 uur, waar een rustpauze ingelast wordt tot 14.30 uur. Daarna gaat het corso via de stad naar de Dam, aankomst 16.00 uur. Bezichtiging van de wagens is mogelijk op vrijdag 4 september in de middag en de avond in de Centrale Aalsmeerse Veiling, evenals op zaterdagavond.

Corso Fleuri le 25 avril. Commencement 10.15h. Route: Haarlem - Heemstede - Bennebroek - Hillegom - Lisse - Sassenheim.

Corso Fleuri d'Aalsmeer le 5 septembre. Commencement plm. 10.00 h. Route: Aalsmeer — Amstelveen - Amsterdam (Dam).

Blumenkorso am 25. April. Anfang 10.15 U. Route: Haarlem - Heemstede - Bennebroek - Hillegom - Lisse - Sassenheim.

Blumenkorso Aalsmeer am 5. September. Anfang plm. 10.00 U. Route: Aalsmeer - Amstelveen - Amsterdam (Dam).

Flower Procession on April 25th, starting at 10.15 a.m. Route: Haarlem - Heemstede - Bennebroek - Hillegom - Lisse - Sassenheim.

Flower Procession Aalsmeer on September 5th, Starting at plm. 10 a.m. Route: Aalsmeer — Amstelveen — Amsterdam (Dam).

FRANS HALS MUSEUM

Frans Halsmuseum, Groot Heiligland 62, Haarlem

Neerlands intiemste museum biedt: schutters- en regentenstukken van Frans Hals. Werken van Haarlems belangrijkste landschap-, portret-, genre- en stillevensschilders (1500-heden). Oud hoofdgebouw en binnenplaats, juweel van architectuur (Lieven de Key: anno 1608) — XVIIe en XVIIIe-eeuws interieur — stijlkamers — apotheek — zilverkabinet — poppenhuis. Beeldhouwkunst en kunstnijverheid. Verzameling van de oudste specimen der boekdrukkunst (collectie Costeriana). Geopend: dagelijks van 10.00 tot 17.00 uur, zondags van 13.00 tot 17.00 uur. Gesloten op 1 januari.

Le plus intime des musées de Hollande vous offre:

portraits d'ensemble d'archers et de régents par Frans Hals. Portraits, tableaux de genre, paysages et natures mortes dus aux plus grands artistes de Haarlem (de 1500 à nos jours). Bâtiment principal ancien et cour intérieure, joyau architectural (construit par Lieven de Key en 1608). Intérieurs des XVIIème et XVIIIème siècle — Salles d'époque — Sculptures et objets d'art industriel — Ancienne boutique d'apothicaire — Argenterie — Maison de poupées. Collection des premiers spécimens de l'imprimerie (Costeriana). Ouvert: tous les jours 10 h-17 h, les dimanches à partir de 13 h.

Hollands karakteristichstes Museum bietet: Schützen- und Regentenstücke von Frans Hals. Werke von Haarlems bedeutendsten Porträt-, Genre-, Landschafts- und Stillebenmalern (1500 bis heute). Altes Hauptgebäude mit Innenhof, architektonisches Kleinod von Lieven de Key; Anno 1608. Interieur aus dem 17. und 18. Jahrhundert — Stilzimmer — Skulptur und Kunstgewerbe — alte Apotheke — Silberkabinett — Puppenhaus. Sammlung der ältesten Specimina der Buchdruckerkunst (Sammlung Costeriana). Geöffnet: täglich von 10-17 Uhr, Sonntags ab 13 Uhr.

Holland's most intimate museum offers: Frans Hals' group portraits of the militia and governors. Works by Haarlem's most famous landscape, portrait, genre and still life painters from 1500 to the present day. Old main building and inner court, an architectural gem by Lieven de Key (1608), XVIIth and XVIIIth century interiors, period rooms, old-time pharmacy, silver cabinet, doll's house, sculpture, arts and crafts. Collection of the oldest specimens of printing (Costeriana Collection). Open daily from 10 a.m. to 5 p.m. Sundays from 1 p.m.

Feestelijke avonden in het Frans Halsmuseum:

zacht schijnsel van kaarslicht in historische ruimten en stijlkamers. Feeërieke verlichting van de met bloemen versierde binnenplaats. Oude muziek verplaatst de bezoeker in gedachten naar het verleden. Dit „Haarlems festival" vindt plaats van 28 maart tot en met 10 mei dagelijks (ook zondags) van 20.30 tot 22.30 uur. Van half juli tot en met de eerste week van september alleen op zaterdagavond.

Spectacle de nuit au musée Frans Hals

Eclairage aux chandelles de l'intérieur et des salles d'époque. La cour intérieure fleurie et féeriquement illuminée. Une musique ancienne transporte le visiteur dans l'harmonieuse ambiance du passé. Ce „Festival de Haarlem" aura lieu du 28 mars au 11 mai, chaque jour, y compris le dimanche, de 20.30 à 22.30 h. Du mi-juillet au plm. 5 septembre seulement le samedi.

Abendliches Fest im Frans-Hals-Museum: Interieur und Stilzimmer mit Kerzenbeleuchtung, blumengeschmückter innerer Hof zauberhaft illuminiert. Stimmungsvolle alte Musik vertieft die historische Atmosphäre. Dieses „Haarlemer Fest" findet vom 28. März bis 11. Mai täglich (auch an Sonntagen) und von Mitte Juli bis plm. 5. September an Samstagen von 20.30—22.30 Uhr statt.

Special evening attraction in the Frans Hals Museum:

candlelight, softly glimmering in historic surroundings and period rooms, fairy-like illumination of floral decorations in the inner court and music of old masters convey the visitor into the atmosphere of the past. This „Haarlem Festival" will take place daily from March 28 to May 11 inclusive, also on Sundays, from 8.30 p.m. to 10.30 p.m. and from mid-July to September 6, on Saturdays only.

Rembrandt (Teylers Museum)

MUSEA

Haarlem

Teylers Museum, Spaarne 16. Tekeningen van de Hollandse (o.a. Rembrandt), Italiaanse en Franse school, 16e t/m 20e eeuw. Fossielen, historische en natuurkundige instrumenten, mineralen en 31-toons Fokkerorgel. Open: maart tot oktober werkd. behalve ma. 10 tot 17 uur, 1ste zo. v.d. maand 13 tot 17 uur; 's winters idem tot 16 uur.

Bisschoppelijk Museum, Jansstraat 79. Oude religieuze kunst, middeleeuwse beeldhouwwerken, handschriften en kunstnijverheid. Open: werkd. beh. ma. 10 tot 12.30 en 14 tot 17 uur, zondag 14 tot 17 uur, gesl. 1ste Kerst-, Paas- en Pinksterdag en Nieuwjaarsdag.

Kunstcentrum De Hallen, Grote Markt

Tijdelijke tentoonstellingen op het gebied van oude en moderne kunst. Vleeshal, één van de belangrijkste Nederlandse gebouwen in vroeg-Renaissance stijl, bouwmeester Lieven de Key, 1603. Vishal (18e eeuw).

Open: dag. van 10-17 u. Zon- en feestd. van 13-17 u.

Stichting Macro, Koudenhornkazerne, Koudenhorn. Permanente tentoonstelling over de ontwikkeling van de ruimtevaart.

Amstelveen

Gem. Museum „Aemstelle”, Amsterdamseweg 511. Topografische en oudheidkundige verzameling. Open: dag. van 14 tot 17 uur.

Haarlemmermeer

Cruquiusmuseum, Haarlemmermeerpolder, Cruquiusbrug. Historische stoommachine, maquette van Nederland's strijd tegen het water. Modellen van oude molens. Antieke duinkaarten. Open: apr. tot half sept. ma. t/m vrijd. 9 tot 17 uur, za. 9-12; zo. en feestd. gesl., okt. t/m dec. ma. t/m vrijd. 9-16 en za. 9-12 uur.

Schiphol

„Aviodome”, Schiphol Centrum. Luchtvaartmuseum; medio 1970 geopend.

IJmuiden

Pieter Vermeulenmuseum, Moerbergplantsoen 22. Vogels, vissen, schelpen en scheepsmodellen. Open: apr. tot okt. ma. t/m za. 9.30 tot 12 en 14 tot 16.30 uur. Okt. tot apr. ma. t/m vrijd. 14 tot 16.30 en za. 9.30 tot 12 uur.

MUSEES

Haarlem

Musée Teyler, 16, Spaarne. Dessins et eaux-fortes de maîtres des écoles hollandaise (Rembrandt, etc.), italienne et française du XVIème au XXème siècle. Fossiles, instruments historiques et appareils de physique, minéraux, l'orgue à 31-tons de Fokker.

Musée Episcopal, 79, Jansstraat. Art religieux ancien, sculptures médiévales, manuscrits et industries d'art.

Macro, Koudenhornkazerne. Exposition sur la navigation interplanétaire.

Haarlemmermeer

Cruquiusmuseum ou Musée des polders, Haarlemmermeerpolder, au Cruquiusbrug (pont Cruquius). Historique machine d'épuisement à vapeur, maquettes en mouvement donnant une idée des phases de la lutte séculaire de la Hollande contre l'eau, modèles de moulins à vent, cartes anciennes sur la formation des dunes.

Schiphol

„Aviodome”, Schiphol Centrum. Musée de l'Aviation.

IJmuiden

Musée Pieter Vermeulen, 22, Moerbergplantsoen. Poisons, oiseaux, illustrations photographiques et modèles de vaisseaux.

Expositions temporaires

Haarlem

Kunstcentrum „De Hallen”, Grote Markt.

Amstelveen

Gemeentelijk Museum „Aemstelle”, 511, Amsterdamseweg.

Expo, (Gemeentelijk Expositiecentrum), 15, Stationsstraat.

Bloemendaal

Mairie, 158, Bloemendaalseweg, Overveen.

IJmuiden

Felison, 45, Heidestraat.

MUSEEN

Haarlem

Teylers-Museum, Spaarne 16. Handzeichnungen aus holländischen (u.a. Rembrandt), italienischen und französischen Schulen des 16.-20. Jahrhunderts; Fossilien, historische Instrumente und Geräte, Mineralienkabinett, Fokker-Organ. **Bischöfliches Museum**, Jansstraat 79. Alte religiöse Kunst, Plastiken aus dem Mittelalter, Handschriften, Kunsthandwerk.

Macro, Koudenhornkazerne. Weltraumfahrt Ausstellung.

Haarlemmermeer

Cruquius-Museum, Haarlemmermeerpolder, a.d. Cruquiusbrücke. Historische Dampfmaschine, bewegliches Modell

der wasserbedrohten Niederlande, Mühlenmodelle, alte Karten, u.a. über die Entstehung der Dünen.

Schiphol

„Aviodome”, Schiphol Centrum. Luftfahrtmuseum.

IJmuiden

Pieter Vermeulen-Museum, Moerbergplantsoen 22. Vögel, Fische, Muscheln, Schiffsmodelle und Fotos.

Wechselnde Ausstellungen:

Haarlem

Kunstzentrum „De Hallen”, Grote Markt.

Amstelveen

Gemeentelijk Museum „Aemstelle”, Amsterdamseweg 511. **Expo**, (Gemeentelijk Expositiecentrum), Stationsstraat 15.

Bloemendaal

Rathaus, Bloemendaalseweg 158, Overveen.

IJmuiden

Felison, Heidestraat 45.

MUSEUMS

Haarlem

Teylers Museum, 16, Spaarne. Drawings of the Dutch (incl. Rembrandt), Italian and French schools from the 16th to the 20th century, fossils, historical and physical instruments, minerals and the 31-tone Fokker organ.

Episcopal Museum, 79, Jansstraat. Old religious art, medieval sculpture, manuscripts and arts and crafts.

Macro, Koudenhornkazerne. Space travel exhibition.

Haarlemmermeer

Cruquius Museum, Haarlemmermeerpolder near the Cruquius Bridge. Historical steam engine, working model of Holland depicting the struggle against the water, models of windmills, old maps, showing how the dunes came into being, etc.

Schiphol

„Aviodome”, Schiphol Centrum, Aviation Museum.

IJmuiden

Pieter Vermeulen Museum, 22, Moerbergplantsoen. Birds, fishes, shells, photographs and ship's models.

Temporary exhibitions

Haarlem

Art Gallery „De Hallen”, Grote Markt.

Amstelveen

Gemeentelijk Museum „Aemstelle”, 511, Amsterdamseweg.

Expo (Gemeentelijk Expositiecentrum), 15, Stationsstraat.

Bloemendaal

Town Hall, 158, Bloemendaalseweg, Overveen.

IJmuiden

Felison, 45, Heidestraat.

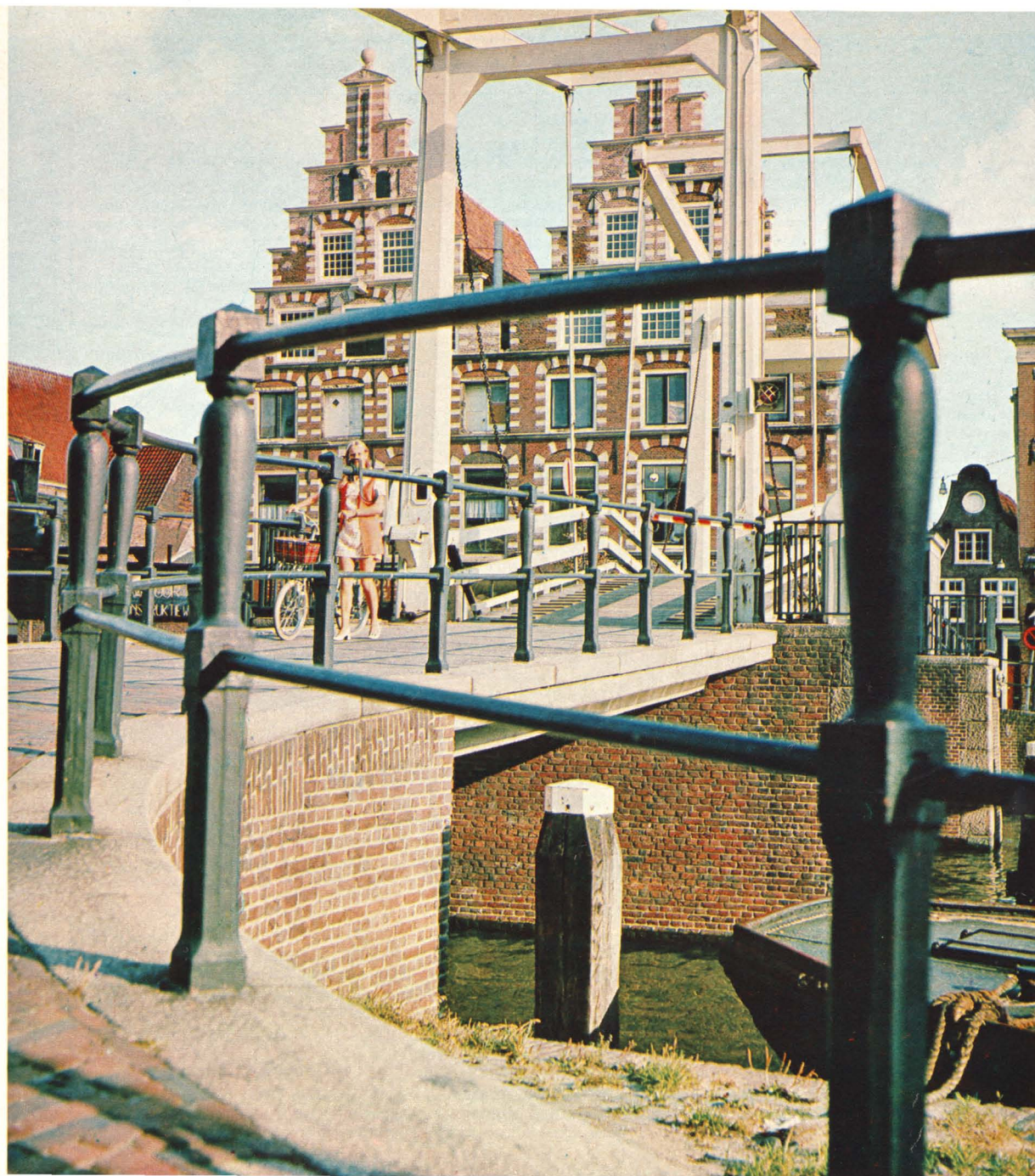
Een opgave van de wisselende exposities in diverse gebouwen in Haarlem is te vinden in de 14-daagse agenda van de VVV Haarlem.

Nieuwe Kerk

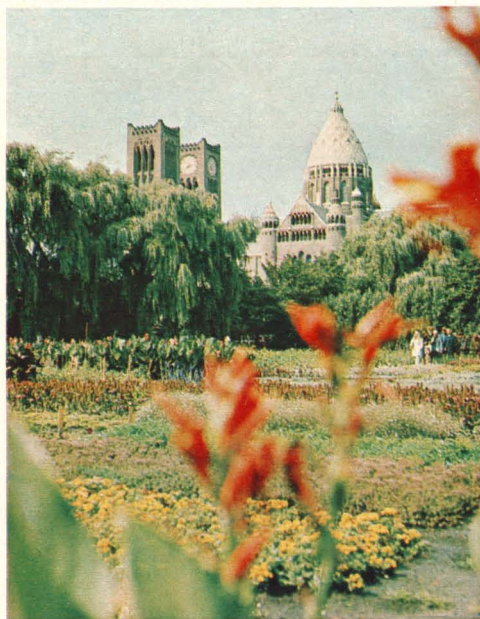
Oude Slot Heemstede

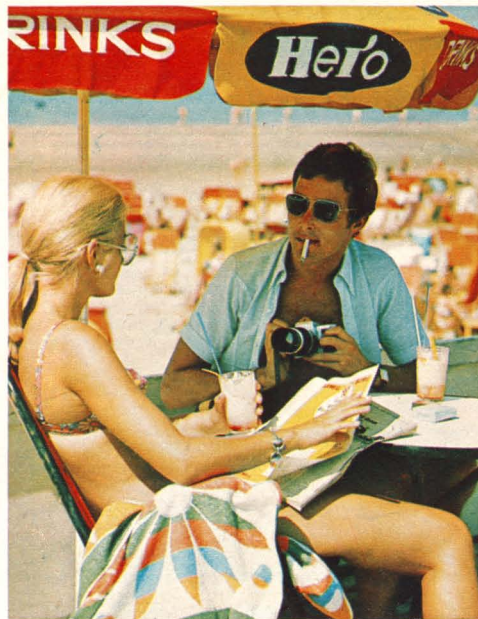
Gravestenenbrug

Basiliek Sint Bavo

Terras Zandvoort

Grote Kerk

Müller orgel in Grote Kerk

De Waag

Vissershaven IJmuiden

Beekkestijn

Vissersboot

BEZIENSWAARDIGHEDEN

HAARLEM

Toegankelijk:

Gr. of St. Bavokerk, Gr. Markt, ingang Oude Groenmarkt 23, 15e-eeuwse Gotische kerk met wereldberoemd Müllerorgel (1738). Open: werkd. 9-17 u.

R.K. Kathedrale Basiliek St. Bavo, Leidsevaart, (1898). Open: 9.30-12 en 14-16.30. Zo. 14-16 uur.

Stadhuys, Gr. Markt. Oudste deel van midden 13e eeuw, aanvulling in 1620 door Lieven de Key. Open: werkd. 8.30-12.30 en 14-17 uur. Groepen na afspraak.

Stadskweektuin, Kleverlaan 9. Open op regelmatige tijden. Inl. bij VVV.

Wereldklok, Wagenweg 88. Klok met muziekinstrumentarium, orgel en carillon. Wereldtijd, maan- en zonnestand. Historische poppen om 12 en 16 uur.

Hildebrand-monument, Haarlemmerhout. Schepping Prof. Bronner. In de zomer te bezichtigen.

Niet toegankelijk:

Nieuwe Kerk (1648); Nw. Kerksplein.

Walse Kerk (1267), Begijnhof 30.

Amsterdamse Poort (14e eeuw), oude stadspoort, begin Amsterdamsevaart.

Kloveniersdoelen (1562), Gasthuisstraat.

Hoofdwacht (17e eeuws patriciërshuis), Grote Markt.

AALSMEER

Bloemenveilingen

Centr. Aalsmeerse Veiling, v. Cleeffkade 15. Te bezichtigen: gehele jaar ma. t/m za. 8 tot 12 uur. Rondleidingen ca. april t/m sept. Di. en do. ook veiling van potplanten.

Coöp. Veilingver. Bloemenlust, Oosteinderweg 247. Te bezichtigen ma. t/m za. van 8 tot 11.30 uur. Rondleidingen van april t/m sept.

Klompemaker (naast Centr. veiling). Een van de laatste handwerkklompemakerijen in Nederland in bedrijf: ma. t/m za. 8 tot 13 uur.

BENNEBROEK/VOGELENZANG

Tulip Show en Tulip Garden, beide bloembollentuinen Vogelenzangseweg.

De Duyvetil, biologisch centrum bij De Oase, Vogelenzangseweg. Elke za. en zo. 11-15 uur: „Bomen over bos” Zo. 14 uur excursie.

BEVERWIJK

Bloemenveiling 't Centrum, Parallelweg. Snijbloemen en potplanten, ma. t/m vrij. 13.30-15.30 uur. In seizoen za. 10 uur.

BLOEMENDAAL

Gemeentehuis (1966), Bloemendaalseweg 158, Overveen. Open: ma. t/m vrij. 9-12 u.

SANTPOORT

Ruïne van Brederode, Velserenderlaan. 13e eeuws kasteel. Open: apr.-okt. di. t/m zo. 9.30-12 en 13-17.45 uur; okt.-apr. ma. t/m za. 9.30-12 uur, zo. gesloten. 8-21 sept. geheel gesloten. In seizoen klank- en lichtspel.

VELSEN/IJMUIDEN

Sluizen: Zuiderluis (1876), Middensluis (1896), Noordersluis (1930), een na de grootste sluis ter wereld. Vrijd. komen veel schepen binnen.

Pieren. Het oude deel van Noord- en Zuidpier is toegankelijk. Gezicht op havenmond bij Semaphore.

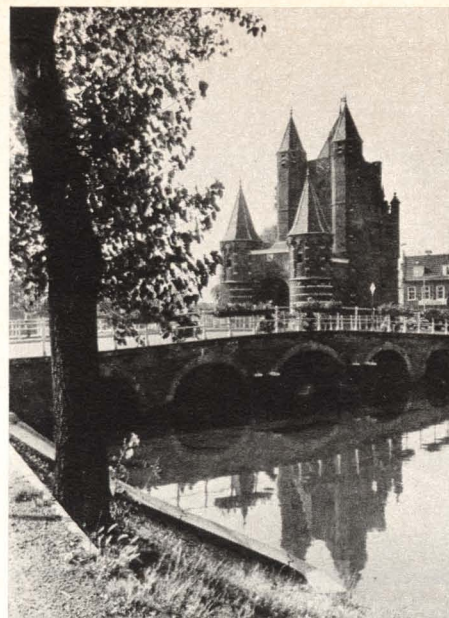
Vissershaven. Grootste van Nederland.

Visafslag, hallen 880 m lang. Open: ma. t/m vrij. 7-11 uur. Gezelschappen tevoren melden Staatsvissershavenbedrijf, afd. Rijksvisafslag, Halkade 4, IJmuiden, tel. 02550-19009.

Stadhuys, Plein 1945. Bouwjaar 1966; carillon. Open: ma. t/m vrij. 10-12 uur.

Huize Beeckestijn, Rijksweg 9 Velsen. Open: juni t/m sept. da. behalve zo. 10-12 en 14-17 uur. Zo. gehele jaar 14-17 uur. Okt. t/m mei 14-17 uur.

Vuurtoren, Vuurtorenstraat. Open: ma. t/m vrij. 15-16.30 uur.

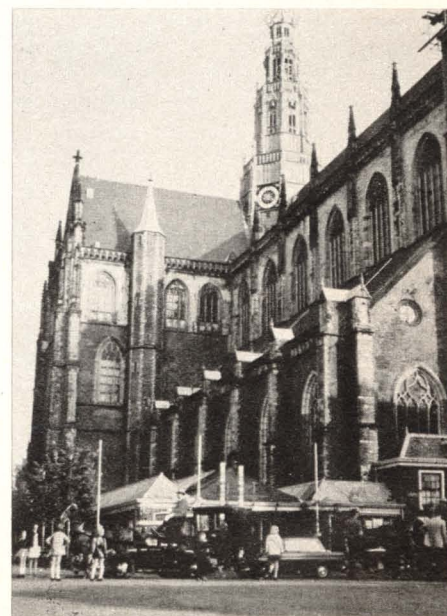
Amsterdamse Poort

Ruïne van Brederode

Vleeshal aan de Grote Markt

Grote of Sint Bavokerk

CURIOSITES

HAARLEM

Collégiale Saint-Bavon, au Grand-Marché, entrée 23, Oude Groenmarkt. Eglise gothique du XVème siècle. Intérieur imposant et orgue célèbre de Chrétien Müller.

Cathédrale Catholique Saint-Bavon (1898), Leidsevaart. Pour la visite s'adresser au presbytère près de l'église.

Eglise-Neuve, Nieuwe Kerkplein, pas ouverte aux visiteurs.

Porte d'Amsterdam (14e siècle), dernier vestige des portes de la ville.

Hoofdwacht, Grote Markt. Corps de garde dans unè maison patricienne du XVIIème siècle. Pas ouverte.

Hôtel de Ville, Grote Markt. La partie la plus ancienne (milieu du 13e siècle) est un édifice carré et crénelé, complété en 1620 par Lieven de Key.

Halle aux Viandes, Grote Markt. Edifice construit par Lieven de Key en 1603. Sert aujourd'hui de salle d'expositions et de réceptions.

La Pépinière, 9, Kleverlaan.

L'Horloge du Monde, 88, Wagenweg. Horloge à mouvement musical, orgue et carillon. Heures du monde, hauteurs du soleil et de la lune, saisons, mois et jours. A midi et à 16 heures danses populaires néerlandaises avec musique par poupées historiques.

AALSMEER

Enchères Florales. Visite conduite les matinées ouvrables.

BENNEBROEK/VOGELENZANG

Exposition de Tulipes et Jardin de Tulipes, l'un et l'autre Vogelenzangseweg.

SANTPOORT

Ruines de Brederode, Velserenderlaan. Château du XIIIème siècle.

VELSEN/IJMUIDEN

Ecluses: Zuidersluis (1876); Middensluis (1896); Noordersluis (1930), 400 mètres de long sur 50 de large. Important mouvement de bateaux, le vendredi surtout.

Jetées. Les deux jetées sont accessibles aux promeneurs.

Hôtel De Ville, Plein 1945.

SEHENSWERT

HAARLEM

Vleeshal, Baumeister Lieven de Key (1603), Grote Markt, Ausstellungs- und Empfangsraum.

Grosse oder St. Bavokirche, Grosser Markt, Eingang: Oude Groenmarkt 23; gotisches Bauwerk, 15. Jahrhundert, mit Müller-Orgel (1738).

R.K. Kirche St. Bavo, Leidsevaart (1898).

Rathaus, Grosser Markt; ältester Teil (rechteckiger Bau mit Zinnen am Markt), 13. Jahrhundert, Ergänzungen durch Baumeister Lieven de Key (ca. 1620).

Städtische Zuchtgärtnerei, Kleverlaan 9.

Weltuhr, Wagenweg 88; Uhr mit Spielwerk, Orgel, Glockenspiel, Weltzeitangabe, Mond- und Sonnenstand, Jahreszeit, Monat, Tag. 12 und 16 Uhr: Volkstänze mit Musik von historischen Puppen.

Neue Kirche (1648), Nieuwe Kerkplein.

Hoofdwacht, Grote Markt.

Amsterdamer Tor (14. Jahrhundert), Amsterdamsevaart.

AALSMEER

Blumenversteigerungen (Dienstags und Donnerstags auch Topfpflanzen); an allen Wochentagen von 8-12 Uhr Führungen.

BENNEBROEK/VOGELENZANG

Tulip Show und Showgarden. Blumenausstellungen am Vogelenzangseweg.

SANTPOORT

Ruine von Brederode, Velserenderlaan; Burgruine aus dem 13. Jahrhundert.

VELSEN/IJMUIDEN

Seeschleusen: Südschleuse (1876), Mittelschleuse (1896), Nordschleuse (1930), 400 m lang, 50 m breit. Die meisten Schiffe passieren die Schleusen Freitags. Beide Molen sind zugänglich.

Rathaus, Plein 1945.

SIGHTS TO SEE

HAARLEM

Town Hall, Grote Markt, oldest part: a rectangular, crenelated building on the Markt (mid 13th century), added to by Lieven de Key (ca. 1620).

Great or St. Bavo's Church, Grote Markt, entrance 23, Oude Groenmarkt, 15th century Gothic church with splendid interior and world-famous Müller-organ (1738).

Vleeshal (former meat market, architect Lieven de Key, (1603), Grote Markt. Exhibition and reception hall.

Roman Catholic Cathedral St. Bavo, Leidsevaart (1898).

New Church (1648), Nieuwe Kerkplein.

Amsterdamse Poort (14th century), Amsterdamsevaart, last of the old city gates.

Hoofdwacht, Grote Markt.

Kloveniersdoelen (1562), Gasthuisstraat.

City Plant Nursery, 9, Kleverlaan.

World Clock, 88, Wagenweg. Clock with musical instruments; organ and carillon. World time, the phase of the moon and position of the sun, the season of the year, the month and day. At noon and 4 p.m. folk-dances by historical figures.

AALSMEER

Flower Auctions. Tuesdays and Thursdays potted plants are auctioned too. Guided tours (in 4 languages) every day except Sundays from 8 a.m. to 12 a.m.

BENNEBROEK/VOGELENZANG

Tulip Show and Show Garden, both Vogelenzangseweg.

SANTPOORT

Ruins of Brederode, Velserenderlaan, 13th century castle.

VELSEN/IJMUIDEN

Locks: South Lock (1876), Central Lock (1896) and North Lock (1930), 1,300 feet long and 160 feet wide. Most ships enter on Fridays.

Piers. Both Piers are open to the public.

Town Hall, Plein 1945.

Klompenmaker in Aalsmeer

Sluizen van IJmuiden

Gemeentenuis Bloemendaal

HAARLEM

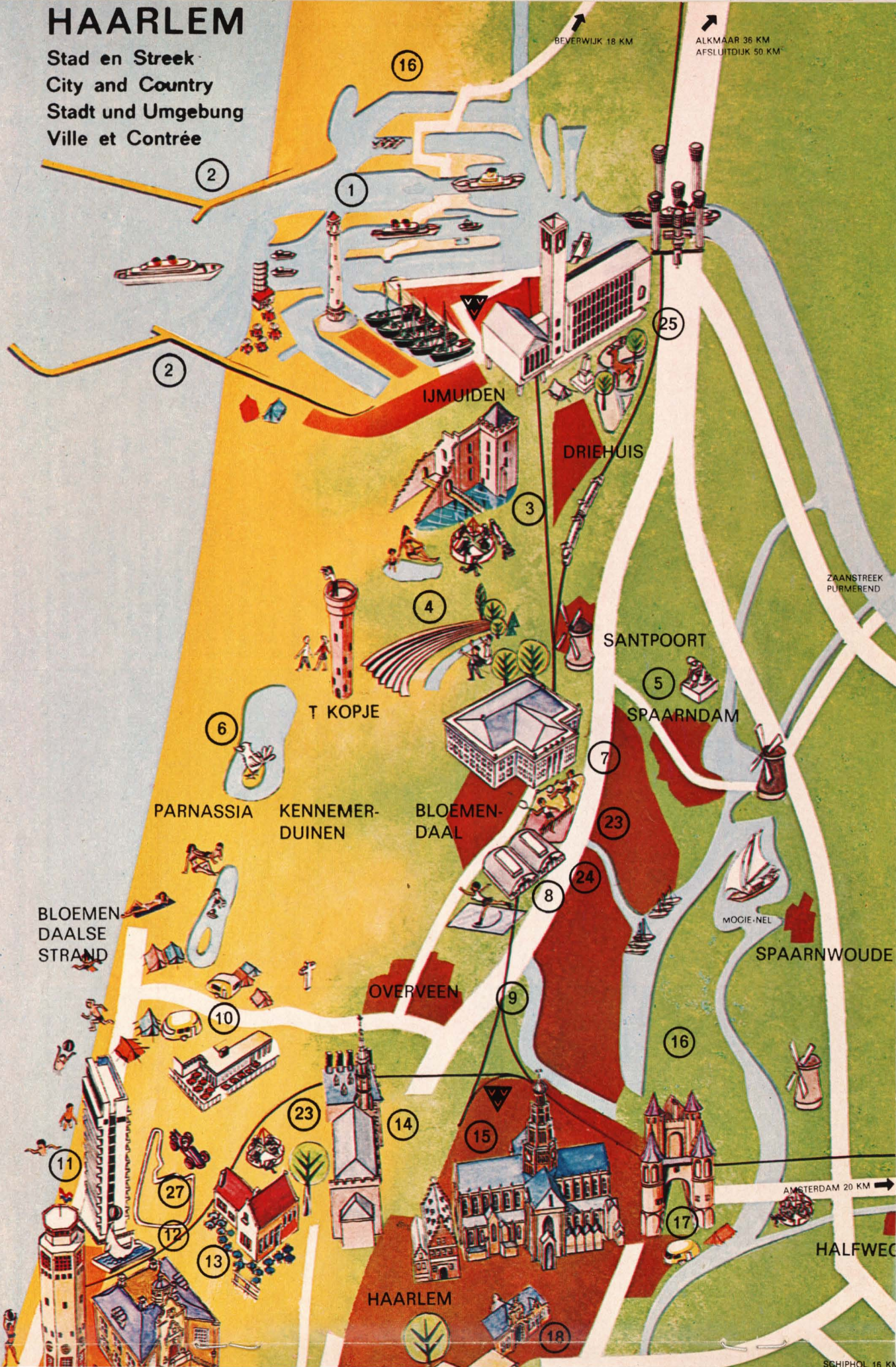
Stad en Streek
City and Country
Stadt und Umgebung
Ville et Contrée

HAARLEM

Stad en Streek
City and Country
Stadt und Umgebung
Ville et Contrée

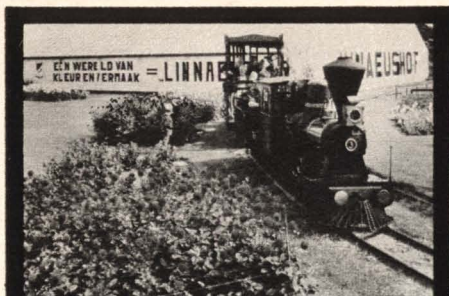

1. Sluizen - Locks - Schleusen - écluses
2. Pieren — Jetties — Molen — jetées
3. Ruïne van Brederode — Ruins of Brederode
4. Openluchttheater - Open-air theatre - Freilichtbühne - Théâtre de Verdure
5. Pieter Brinker monument - Monument to „the boy who saved the dyke” - Monument Pieter Brinker
6. Duinvogelmeer - Bird Sanctuary - Dünensee - Lac des oiseaux
7. Pim Mulier stadion
8. Kennemer Sporthal
9. Badminton Hal
10. Wethouder van Gelukpark
11. Uitzichttorens - Observation Towers - Aussichtstürme - Tours d'observation
12. Dolfirama en Mobilarium
13. Kraantje Lek
14. Stadhuis - Town Hall - Rathaus - Hôtel de ville
15. Grote Kerk - Bavo Church - Grosse Kirche - Grande Eglise
16. Industrieterrein - Industrial Estate - Industriegelände - Terrain industriel
17. Amsterdamse Poort - Porte d'Amsterdam - Amsterdamer Tor
18. Frans Hals Museum
19. Cruquius museum
20. Linnaeushof en Groenendaal
21. Tulipshow en Tulipparken, Vogeleslang
22. Bloemenveiling Aalsmeer - Aalsmeer Flower Auction Halls - Blumenauktionen in Aalsmeer - Enchères florales d'Aalsmeer
23. Jeugdherbergen - Youth Hotels - Jugendherberge - Auberges de Jeunesse
24. Haarlem Bowling
25. Landgoed Beeckestijn
26. Aviadome (luchtvaartmuseum)
27. Motor Racing Circuit - Rennstrecke - Piste de Course

LINNAEUSHOF BENNEBROEK

DE LINNAEUSHOF- ATTRAKTIES VANAF 1970 ZIJN:

80.000m² BOS met meer dan
100 soorten bomen
SPEELWEIDE van 20.000 m²
RESTAURANT voor 250 per-
sonen
TERRAS voor 500 personen

MIDGETGOLF met 18 holes
in een entourage van hon-
derden soorten botanische
gewassen
WESTERN STOOMSPOOR-
TREIN
MINIATUUR RACECIRCUIT
ZANDVOORT
BOOTJES

PONYRIJDEN
KINDERBOERDERIJ
110 SPEELTOESTELLEN voor
kinderen boven 7 jaar
70 SPEELTOESTELLEN voor
kinderen onder 7 jaar
SPEELTUINBUFFET MET TER-
RAS voor 1000 personen
TROPENTUIN met meer dan

1000 soorten planten
MINIATUUR-BLOEMENCORSO
HANDWERKKLOMPENMAKER
iedere werkdag van 14 tot 18
uur
30.000 m² BLOEMENPRACHT
en vanaf juli tot 1e zondag in
november VELE TIENDUIZEN-
DEN DAHLIA'S EN ROZEN

GEOPEND:

3 dagen voor Pasen tot 1e zondag in
november dagelijks van 9 tot 18 uur
Toegangsprijzen voor volwassenen f 1,50
kinderen f 0,85

200 ATTRACTIES IN 1970!

TIPS VOOR TRIPS VANUIT HAARLEM

Amsterdam, zo dichtbij (25 km)!

Communicatie:

1. vierbaansautoweg,
2. trein (ongeveer elk kwartier),
3. autobus, elke tien minuten.

Bezoek musea, diamantslijperijen.
Rondvaarten door grachten en haven.
Kunstijsbaan in de winter.

Bloemenveilingen Aalsmeer

Bus 33 Maarse en Kroon naar de veilingen, ieder half uur. Iedere morgen behalve zondag. Corso eerste zaterdag in september.

Alkmaarse Kaasmarkt

Bus W NACO in de zomer iedere vrijdagmorgen. Ook NS-dagtocht.

Castricum, wandeling met pannenkoek toe

Bus W NACO, bezoek Noordhollands Duinreservaat met pannenkoeken eten in Johanna's Hof. Hele jaar door NS-dagtocht.

Edam, bezoek kaasboerderij

Bus H NACO of via Amsterdam, schilderachtig stadje met bezoek kaasboerderij.

Pieter Brinker

Den Haag, Vredespaleis, Madurodam

Bus 90 NZH via Noordwijk en Katwijk aan Zee. Prachtige toeristische rit via De Zilk langs duinen en bollenvelden.

Leidschendam, Automuseum

Per NS naar Leiden, en dan bus 46 NZH. Oude en antieke auto's, motorfietsen enz.

Bollenvelden Lisse-Hillegom

Bus 50 naar Keukenhof in bollenseizoen. Corso in bollenstreek 25 april.

Markt met boerenbruiloft, Schagen

In seizoen NS-dagtocht of bus W NACO, overstappen op bus V. Markt met folkloristische dansen en bruiloft, alleen donderdags.

IJmuiden, vaartocht op Noordzee

Gecombineerde plezier- en vistochten. Bezoek sluizen, wandeling op pieren, kopje koffie op sluiseland. Bus 70 NZH of NS.

Schiphol, bezoek luchthaven

Bus 55 Maarse en Kroon, Tempeliersstraat.

Marken, Volendam. Klederdrachten

Bus H NACO via Purmerend. Trips met boot of bus via Amsterdam zijn ook mogelijk.

Spaarndam

Bus NZH van station Haarlem. Pittoresk klein dorpje, zeer geschikt om foto's te maken. Beeldje van jongen, die zijn vinger in de dijk stak om zijn stad voor een overstroming te redden.

Zaandam, molens en museum

Via Amsterdam, vanwaar NACO-bus naar de Zaan.

Zaanse Schans, Koog-Zaandijk

Prominente exemplaren van de Zaanse houtbouwkunst. Bereikbaar met NACO-bus vanuit Amsterdam.

Zandvoort, strand en recreatie

Per NS of bus 80 NZH uit Tempeliersstraat. Dolfirama, mobilarium, circuit.

EXCURSIONS DEPUIS HAARLEM

Amsterdam, Si Prés (25 km)!

Par train ou par autobus 80 NZH, départ Tempeliersstraat; visite aux musées et tailleries de diamants. Tour des canaux et des ports. Patinoire artificielle en hiver.

Enchères florales d'Aalsmeer

Autobus 33 Maarse & Kroon toutes les demi-heures pour les enchères florales.

Marché au fromage d'Alkmaar

Autobus W NACO, direction Alkmaar, pendant l'été, chaque vendredi matin. Egalement, excursion d'une journée par chemin de fer.

Promenade dans les dunes et... crêpes!

Autobus W NACO, direction Alkmaar, visite de la réserve de dunes de la province Hollande-Septentrionale, avec halte à la Johanna's Hof, Bakkum. Egalement excursions d'une journée par chemin de fer, toute l'année.

Palais de La Paix-Madurodam, La Haye

Autobus 90 NZH via les stations balnéaires de Noordwijk et Katwijk. Parcours touristique.

Champs de fleurs Hillegom-Lisse

Pendant de la floraison, autobus 50, direction Leyde, vers le Keukenhof le long des champs épanouis.

Schagen, marché folklorique

Les jeudis pendant la saison, excursion à Schagen par chemin de fer ou autobus W NACO (correspondance autobus V). Marché régional accompagné de danses folkloriques et de noces villageoises.

Aéroport Schiphol (Centrum)

Autobus 55 Maarse & Kroon, Tempeliersstraat.

Spaarndam

Autobus NZH. Statuette du petit garçon légendaire, qui, aveuglant du pouce une fissure de la digue, sauva sa ville de l'inondation.

Costumes traditionnels

à Marken-Volendam

Autobus H NACO, via Purmerend. Tours avec le Marken-Express à Volendam et Marken via Amsterdam.

Visite aux Moulins et au Musée des Moulins à Zaandam

Trajet via Amsterdam d'où un autobus NACO part pour la région de la Zaan.

Zaanse Schans

Specimens de la construction de bois de la Zaan.

AUSFLÜGE AB HAARLEM

Amsterdam — ein Katzensprung (25 km)

Mit Bahn oder Buslinie 80 der NZH von der Tempeliersstrasse; Besuch Museen, Diamantschleifereien, Rundfahrten durch Grachten und Hafen. Im Winter Kunsteisbahn.

Blumenversteigerungen Aalsmeer

Buslinie 33 von Maarse & Kroon, alle 30 Min.; Besichtigung Versteigerungshallen.

Käsemarkt Alkmaar

Buslinie W der NACO; im Sommer jeden Freitag vormittag; auch Tagesausflug Eisenbahn.

Dünenwanderung (plus Pfannkuchen...)

Buslinie W der NACO Richtung Alkmaar; Wanderung durch das Nordholländische Dünenreservat bei Bakkum.

Madurodam/Friedenspalast Den Haag

Buslinie 90 der NZH über Noordwijk-Katwijk aan Zee; touristische Strecke; sonst Bahnverbindung.

Blumenfelder Hillegom/Lisse

Zur Blumenzeit mit Buslinie 50 NZH Richtung Leiden, durch Blumenfelder, zum Keukenhof.

Bauernmarkt in Schagen

Donnerstag in der Saison Tagesausflug der Bahn oder Buslinie W (Umsteigung in Linie V) der NACO, Bauernmarkt mit Volkstänzen und Bauernhochzeit.

Flughafen Schiphol (Centrum)

Buslinie 55 von Maarse & Kroon, Tempeliersstraat.

Spaarndam

Mit Bus NZH; kleines Standbild des Jungen, der seinen Finger in den brechenden Deich steckte und dadurch sein Städtchen von der Überflutung gerettet haben soll.

Zu den Trachtendörfern

Mit Buslinie H der NACO über Purmerend nach Monnikendam, weiter nach Volendam-Marken; oder ab Amsterdam mit Marken-Express in die beiden Trachtendörfer.

Mühlen/Museen Zaandam

Am besten über Amsterdam; von dort weiter mit NACO-Bus ins Zaanland.

Zaanse Schans

Im ganzen Zaanland charakteristische Holzhäuser.

EXCURSIONS FROM HAARLEM

Amsterdam is so close (15 miles)

By train or by bus 80 of the NZH from Tempeliersstraat. Visits to museums and to diamond cutters. Cruises by launch through the canals and port. Artificial ice-rink in winter.

Aalsmeer flower auctions

Bus 33 of Maarse & Kroon to the auctions every 30 minutes.

Alkmaar cheese market

Bus W of the NACO, direction Alkmaar, every Friday morning in the summer. Also by day trip operated by the Netherlands Railways.

A stroll in the dunes with pancakes afterwards!

Bus W of the NACO, direction Alkmaar, visit to North Holland Dune Reserve with Johanna's Hof, Bakkum.

Peace Palace/Madurodam the Hague

Bus 90 of the NZH, via Noordwijk aan Zee and Katwijk aan Zee; a touristic drive.

Bulbfields, Hillegom/Lisse

In the bulb season bus 50, direction Leyde, to the Keukenhof, past the bulbfields.

Market with country Wedding, Schagen

Netherlands Railways daytrip on Thursdays or bus W (change to bus V) of the NACO in the season. Market with folkloristic dances and wedding.

Schiphol Airport (Centrum)

Bus 55 of Maarse & Kroon, Tempeliersstraat.

Spaarndam

Statue of the boy who stuck his finger in the dyke and thus saved his town from flooding.

Marken/Volendam costumes

Bus H of the NACO via Purmerend. Trips with the Marken Express via Amsterdam to Volendam and Marken.

Visit to windmills and museum, Zaandam

Possible via Amsterdam, where a NACO bus leaves for the Zaan.

Zaanse Schans

Specimens of Zaan wooden buildings.

Zandvoort

HAARLEM

VERTREKPUNT VOOR RONDRIJEN EN DAGTOCHTEN

Haarlem is een levendig knooppunt van spoor- en buslijnen. Geheel westelijk Nederland, maar ook midden- en zuid-Nederland, alsmede België en Frankrijk en in het seizoen ook West-Duitsland zijn door snelle en frequente treinen met Haarlem verbonden. De streek wordt in de eerste plaats bediend door de NZH, die niet alleen een dichtgemaasd stadsnet onderhoudt, maar ook het vervoer verzorgt in het kustgebied tussen Amsterdam en IJmuiden enerzijds en Den Haag anderzijds. Met de NZH-bussen kan men op niet minder dan zes plaatsen het Noordzeestrand bereiken: IJmuiden, Bloemendaal, Zandvoort, Langevelderslag, Noordwijk en Katwijk. Ook de bloemententoonstelling Keukenhof en het recreatiepark Linnaeushof zijn elk ogenblik per bus bereikbaar.

Wij wijzen verder nog op de schilderachtige lijn naar Santpoort met de historische burcht van het roemruchte geslacht der Brederodes of de busrit naar Spaarndam, een pittoresk vissersdorp temidden van een oer-hollands polderlandschap. Puur Holland is ook de route van de NACO-bus naar Monnikendam, vanwaar de folklore van Volendam en Marken gemakkelijk te bezoeken valt. Tenslotte wijzen wij nog op de mogelijkheden welke de Maarse en Kroon-bussen bieden.

Een bezichtiging van de bloemenveiling in Aalsmeer of van de moderne luchthaven Schiphol is even aanbevelenswaardig als een bezoek aan het museum De Cruquius, in een vroeger gemaal van de Haarlemmermeerpolder. Een betere plaats voor de aanschouwelijke demonstratie van Hollands nimmer eindigende strijd tegen het water is moeilijk denkbaar.

RONDRIJEN

Van juni tot september kan men op werkdagen elke middag een voortreffelijk overzicht krijgen van alles wat Zuid-Kennemerland aan natuurschoon biedt en men krijgt een indruk van de industriële bedrijvigheid in de omgeving.

De rondrit door en vanuit Amsterdam, die reeds half april begint, is juist voor Haarlemmers en hun gasten interessant, omdat ze eveneens in kort bestek zowel het oude al het moderne Amsterdam omvatten.

TOURS

Particulièrement à signaler sont les tours que la compagnie d'autobus NZH organise à travers le Kennemerland-Sud et dans Amsterdam. De juin à septembre, il est ainsi possible au cours d'une après-midi, de jouir de tout ce que le Kennemerland-Sud offre en fait de beautés naturelles et d'obtenir une excellente impression du spectaculaire développement industriel dans les environs.

RUNDFAHRTEN

Einen besonderen Hinweis verdienen die NZH-Rundfahrten durch das südliche Kennemerland (Dünenlandschaft) und durch Amsterdam. Die Kennemerfahrten finden vom Juni bis September nachmittags statt und vermitteln dem Touristen auch ein Bild der interessanten Industrie im Bereich von Haarlem.

TOURS

We may mention another special NZH activity, the tours of Zuid-Kennemerland. From June to September you can get in an afternoon's time a splendid idea of everything that Zuid-Kennemerland has to offer in the way of natural beauty, and you are also given an impression of the industrial activity in the vicinity.

Haventje Spaarndam

Ruïne van Brederode

Kaasmarkt Alkmaar

Madurodam

Schiphol

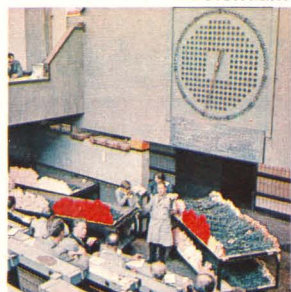
Volendam

Schagen

Terras IJmuiden

Veiling Aalsmeer

Amsterdam

Dorp Spaarndam

Zaanse Schans

Strand, bos
en duinen

PROMENADE WANDELINGEN

Aerdenhout

Mr. Enschedépark met Aerdenhouts Kopje, Bentveldsweg, klein open duingebied met panorama. **Bus 80 NZH.**

Bloemendaal

Wandelgebied bij Openluchttheater en Caprera, einde Zomerzorgelaan. Panorama. **Bus 3 N.Z.H.**

Landgoed Schapenduinen, Krullenlaan, alleen met ANWB-wandelbewijs. **Bus 3 NZH.**

Thysse's Hof, Mollaan, plantentuin. **Bus 3 of 71 NZH.**
Bloemendaalse Bos, Mollaan, open bosterrein. **Bus 3 of 71 NZH.**

Kennemerduinen, Hoge Duin en Daalseweg en Bergweg nabij Santpoort, zie onder Overveen. **Bus 3 of 71 NZH.**
Duinwandelgebied Wilhelminadijn, met panorama Bloemendaalse Kopje, Hoge Duin en Daalseweg, open duingebied. **Bus 3 NZH.**

Amstelveen

(bereikbaar met bus 9 M & K, vanaf C.S. A'dam) Jac. P. Thyssepark, met ingangen aan de Amsterdamseweg.
Amsterdamse Bos, ingangen aan de Amsterdamseweg, Emmakade en Landscheidingskade. Groot bos met roei-baan.

De Braak, Amsterdamseweg.
Broersepark, ingangen aan de Amsterdamseweg en Molenlaan; park met tropische vogels.

Bennebroek

Wandel- en recreatiepark Linnaeushof, Heerenweg. **Bus 92 NZH.**

Haarlem

Haarlemmer Hout, Dreef, open bos. **Bus 1 NZH.**

Heemstede

Wandelbos Groenendaal en Meer en Berg, Glipperdreef en Heerenweg. Open park. **Bus 1 NZH.**

Overveen

Duingebied Middenduyn, Duinlustweg en Tetterodeweg bij Zeeweg. Panorama's. **Bus 4 NZH.**

Brouwerskolkpark met Overveense Kopje (panorama), Brouwerskolkweg. Open terrein. **Bus 81 NZH.**

Landgoed Elswout, Elswoutslaan. **Bus 4 NZH.**

Vrije duinwandeling bij Kraantje Lek en Visserpad door de duinen naar Zandvoort. Duinlustweg. **Bus 4 NZH.**

Duingebied Koningshof, Duinlustweg, alleen voor leden van „Natuurmonumenten“. **Bus 4 NZH.**

Wethouder van Gelukpark, Zeeweg, vrij duingebied met panorama. **Bus 81 NZH.**

Kennemerduinen, Zeeweg, duinreservaat, vogelmeer, diverse spartelmeren, panorama's. **Bus 81 NZH.**

Santpoort

Burg. Rijkenspark, Wüstelaan. **Bus 70 NZH.**

Boschbeek, Bosbeeklaan. **Bus 70 en 71 NZH.**

Duin en Kruidberg, Duin en Kruidbergerweg, uitsluitend op jaar kaarten. Duingebied. NS station Santpoort-Noord.

Velsen

Landgoed Beekestijn, Rijksweg 9, wandelbos. **Bus W NACO.**

Park Velserbeek, Parkweg, wandelbos. **Bus W NACO.**

Vogelenzang

Leyduin, vrij duingebied tussen Leidsevaart en Vogelenzangseweg. **Bus 90 NZH.**

Amsterdamse Waterleidingduinen, Vogelenzangseweg en Zandvoortselaan. Zeer uitgestrekt duinterrein tussen Zandvoort en Noordwijk. **Bus 90 NZH.**

Landgoed met Huis te Vogelenzang, Bekslaan, binnenduingebied. **Bus 90 NZH.**

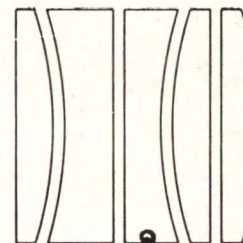
Zandvoort

Duinterrein Noord, vrije duinen bij Circuit. **Bus 81 NZH.**

De VVV Haarlem, Stationsplein 1, organiseert in het zomerseizoen rondwandelingen onder leiding van een deskundige gids door de oude binnenstad.

Tip voor wandeling door het oude stadscentrum

Beginnen bij de VVV, Stationsplein (koop stadsplattegrond), links het plein oversteken en dan rechts de Jansweg op, over de brug links af, Bakenessergracht uitlopen, rechtsom het Spaarne langs tot de Damstraat, rechtsaf Grote Markt over naar Stadhuis toe, dan linksaf de Koningstraat, 1ste rechts de Jacobijnestraat, Prinsenhof, linksaf de Gedempte Oude Gracht op, recht door Verwulft over, 2e rechts Groot Heiligland, langs Frans Halsmuseum, daarna rechtsaf Gasthuisvest, dan rechtsaf terug via het gezellige winkelcentrum, Grote Houtstraat, Grote Markt, Barteljorisstraat, Kruisstraat en Kruisweg, waarna u weer op het Stationsplein komt.

GROTE
HOUTSTRAAT 3a
HAARLEM
Telefoon (023) 32 45 83

zwartser

voor KODAK

GEVAERT-AGFA

ILFORD

FERRANIA

LEICA

ROLLEI

ASAHI PENTAX

EXAKTA

MINOLTA

CANON

PAILLARD

EUMIG

50
stappen
van de
grote
markt

U wilt sport beoefenen in uw vakantie? Zwemmen in zee, verrukkelijk gezond! Prefereert u een zwembad, open of overdekt? U kunt hiernaast een keuze maken. Golfen op de banen in Zandvoort? Daartoe is wel een introductie nodig. Midgetgolf? Zoals u hiernaast ziet, banen genoeg! Of houdt u meer van de watersport? Er zijn goede mogelijkheden in Haarlem en Aalsmeer. Vissen op de pieren in IJmuiden is niet alleen bij mooi weer een fascinerende bezigheid. Zelf het circuit van Zandvoort berijden? Dit kan, maar als er races of training zijn, ziet men u liever op de tribune. Als toeschouwer kunt u naar cricketwedstrijden, honkbalmanifestaties (Haarlem heeft een der mooiste honkbalstadions van Europa!) hockeytornooien etc. In de Kennemer Sporthal worden ook regelmatig sportevenementen georganiseerd. Vraagt de VVV-agenda. U kunt ook inlichtingen hierover krijgen bij Sport- en Jeugdzaken, Kleine Houtweg 47, tel. 31 93 53.

Paardrijden

Manège Dingemans, Elswoutslaan 3, Overveen.
Manège Groenendaal, Herenweg 78a, Heemstede.
Manège De Naaldhof, Bramenlaan, Bentveld
Manège Kennemergaarde, Duin en Kruidbergerweg 79, Santpoort-Noord.
Amsterdamse Manège, a.d. Hoornslot, Amsterdamse Bos, Amstelveen.
Pony Centrum Hestar, Jan Tooropplantsoen 17, Amstelveen.
Manège en Ruitersclub Oosterduin, Elswoutslaan 9, Overveen.

Watersport

Bootverhuur: Mooie Nel en Spaarne (Haarlem-Noord), Westeinderplassen te Aalsmeer en bij De Poel te Amstelveen.

Kegelen - Jeu de quilles - Kegelbahn - Skittles

Haarlemse Kegelbond, Tempeliersstraat 35, Haarlem, tel. 023-315273. Vrij kegelen: dagelijks van 14.00 tot 18.00 uur; zaterdag van 10.00 tot 18.00 uur (niet clubleden); volautomatische baan.

Zwemmen - Piscines - Schwimmen - Swimming

Haarlem: Sportfondsenbad, Frederiksplein 14, binnenbad; Openlucht-zwembad, Kleverlaan; Openlucht-zwembad, Houtvaart.

Aalsmeer: Openluchtbad VIBA, Kudelstaartseweg 2; Openluchtbad De Blauwe Beugel, Aalsmeerderdijk 670, Openluchtbad Oosterbad, Oosteinderweg.

Amstelveen: Openlucht-zwembad Amstelveen, Badlaan 19.

Heemstede: Openlucht-zwembad, Sportparklaan.

Overveen: Stoop's Bad, Julianalaan, binnen- en buitenbad.

Santpoort: Openlucht-zwembad Velsereind, Velsereinderlaan.

IJmuiden: Openlucht-zwembad Heerenduinen, met verwarmd water, Heerenduinweg; overdekte bad- en zweminrichting Velsereind, Briniostraat 18.

Zandvoort: Openlucht-zwembad Riche, Boul. Paulus Loo. Binnenbad in Bouwes Palace, Boul. Paulus Loo.

Midgetgolf

Amstelveen: bij de tribune aan de Roeibaan in Amsterdamse Bos.

Bennebroek: Rekreatiepark Linneaushof, Herenweg.

Bloemendaal: Café Rusthoven, Brederodelaan.

Santpoort: Hotel Brederode, Velsereinderlaan.

Zandvoort: Hotel Bouwes, Badhuisplein.

Zandvoort: Midgetgolfpark Vijverduin, Vondellaan.

Bowling

Haarlem Bowling, Orionweg 400, Haarlem.

Bowling centrum, bij Bouwes Palace, Zandvoort.

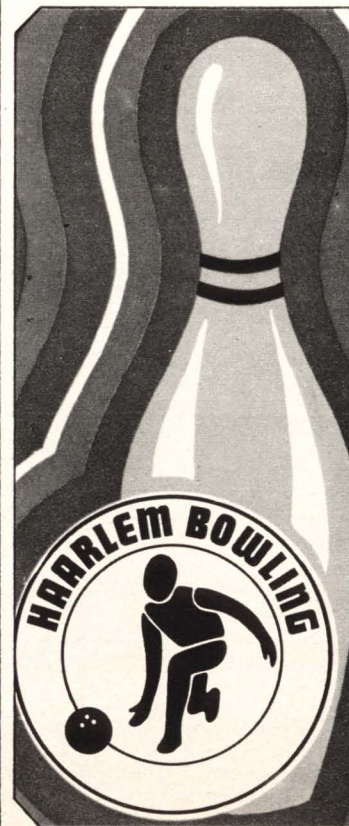
Circuit Zandvoort

De programma's van de autoraces op het circuit van Zandvoort zijn te verkrijgen bij de VVV's. Op de dagen dat er geen races of training plaats vinden, is het circuit toegankelijk voor motorrijtuigen. Bij ongelukken betaalt de verzekering niet uit!

Courses d'automobiles et de motocyclettes. Un programme des épreuves qui ont lieu sur le circuit de Zandvoort peut être obtenu, en été, aux Syndicats d'Initiative VVV de Haarlem et de Zandvoort.

Auto- und Motorradrennen: Veranstaltungskalender der Rennen von Zandvoort ist im Sommer bei den Verkehrsvereinen Haarlem und Zandvoort erhältlich.

Car and motor-cycle racing. A programme of the races on the Zandvoort circuit is obtainable in summer from the VVV's of Haarlem and Zandvoort.

HAARLEM BOWLING

Orionweg 400
(hoek Delftlaan)
Haarlem

Tel. (023) - 25 55 45

Uw gastheer
R. E. Claus

Winkel gezellig ...

... ook in Amstelveen

Smakelijk eten

Hotel IEPENHOVE, Hartenlustlaan 4, Bloemendaal. 96 bedden, rustig gelegen in prachtige omgeving. Prima restaurant.

Café-restaurant BOLWERK, Kennemerplein 5, Haarlem. Specialiteit: Zweedse maaltijden.

Hotel-pension HUIZE BEATRIX, Zijlweg 196-198, Haarlem. 46 bedden, alle comfort.

Café-restaurant GEBR. BRINKMANN, Grote Markt, Haarlem, tel. 31 03 03. Menu's vanaf f 7,75. A la carte en specialiteiten, kindermenu's f 5,-. Plate-service vanaf f 3,40. Alle prijzen incl. bediening en b.t.w. Congressalen. Terrassen op het zuiden.

UW GASTHEREN IN HAARLEM

Restaurant FLUKS, Grote Houtstraat 21, Haarlem. In het hart van de binnenstad. Verzorgde quick-lunch.

Café-Restaurant PARNASSIA, ten noorden van de zeeweg, direct aan zee gelegen, in de Kennemerduinen. Royale parkeerplaats en uniek wandelgebied aanwezig. Het gehele jaar geopend.

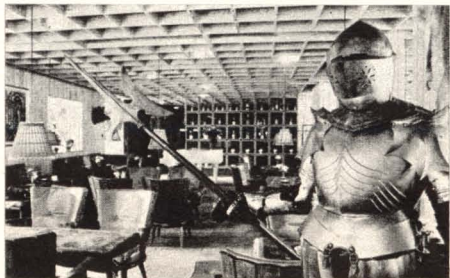
Parkhotel ACKUMMERDUIN, Rijperweg, Bloemendaal. 20 bedden. Rustig. Comfort.

Hotel LION D'OR, Kruisweg 34, Haarlem. 80 bedden, centraal gelegen. Uitstekend restaurant. Alle kamers met modern comfort.

Hotel-restaurant VAN AKEN, Baan 1 hoek Houtplein, Haarlem. 60 bedden, parkeerterrein. tel. 32 47 09 en 32 43 65.

Hotel-Café-Restaurant Brederode, Santpoort - Velserenderlaan 3 - tel. (02560) 80 12. Unieke gelegenheid voor recepties, partijen e.d. Midgetgolf

Café-restaurant „DE BOKKEDOORNS“, halverwege de Zeeweg van Haarlem naar Bloemendaal aan Zee. Groot duinmeer, zonnige terrassen en vermaarde keuken.

„DE ARK“, taveerne nabij Frans Halsmuseum, Nieuw Heiligland 1 rd., Haarlem. Speciale sfeer, tentoonstellingen.

WINKELLEN

Haarlems Grote Markt is het middelpunt van de stad en eveneens van het winkelcentrum. De winkelstraten zijn smal, maar hebben een eigen sfeer. De Grote Houtstraat is op zaterdagmiddag voor alle verkeer gesloten, zodat men daar in alle rust kan winkelen. Haarlem bezit veel antiekzaakjes, gezellige terrasjes en men kan er genieten van prachtige gevels.

Ten noorden van het station is de Generaal Cronjéstraat, waar men winkelen kan onder luifels.

In Amstelveen is een winkelcentrum met een groot parkeerterrein.

IJmuiden heeft als grootste winkelstraat de Lange Nieuwstraat met het Plein 1945. In het zomerseizoen kan men ook 's avonds voor inkopen terecht in Zandvoort.

Op bepaalde dagen is er op de Grote Markt een markt van antiek- en edelambacht. De algemene markten in Haarlems centrum zijn op maandag en zaterdag. Bloemen en planten kan men in Haarlem en omgeving te kust en te keur kopen: op de markten, in bloemenwinkels en bij vele kwekerijen en tuincentra.

Specialiteiten zijn Haarlemmer Halletjes en Bloemendaalse kruidnoten (koekjes).

ACHATS

Haarlem est un centre d'achats important pour une très grande partie de la région environnante. Une aimable animation caractérise les rues de magasins de la ville intérieure. A côté des maisons de nouveautés et des succursales de grands établissements, existent nombre de magasins d'articles spéciaux susceptibles de satisfaire la clientèle la plus difficile.

Le lundi et le samedi un marché se tient sur le Grand Marché et les marchands de fleurs étalent leur odorante marchandise en divers endroits de la ville.

De groupes de magasins ferment une après-midi dans la semaine; cependant d'autres catégories accordent le repos du lundi matin ou de tout le lundi à leur personnel, qui bénéficie de la semaine de cinq jours. Les magasins de Haarlem et environs sont ouverts le samedi de 8 à 18 heures. Le dimanche, tous les magasins sont fermés excepté, en été, ceux de la station balnéaire de Zandvoort. Nombreux sont les magasins et boutiques d'antiquaires dans le centre de Haarlem. C'est ce que les connaisseurs savent bien. Objets d'art, bric-à-brac, voisinent dans les vitrines ou à l'intérieur d'immeubles de style et en de vétustes maisonnettes. Partout dans la ville intérieure, le touriste peut faire une comparaison de valeurs et de prix. La plupart des firmes d'antiquaires se chargent des expéditions à l'étranger.

Specialités: Les „Haarlemmer Halletjes" et „Bloemendaalse kruidnoten" (petits gâteaux).

EINKAUFSBUMMEL

In der Haarlemer Innenstadt findet man Warenhäuser, Grosseinkaufsstätten und viele Fachgeschäfte, so dass auch anspruchsvolle Besucher hier eine grosse Auswahl vorfinden. Montags und Samstags wird am grossen Marktplatz Wochenmarkt abgehalten, und an vielen Stellen werden auf der Strassen Blumen verkauft.

Einzelne Branchen sind einmal in der Woche an einem Nachmittag geschlossen; andere schliessen Montags in den Vormittagsstunden oder den ganzen Tag. Samstags sind die Läden jedoch von etwa 8 bis 18 Uhr geöffnet. Sonntags kann man in Haarlem nicht einkaufen, aber im Sommer in Zandvoort (Seebad) sind dann viele Geschäfte offen.

In der Haarlemer Innenstadt gibt es zahlreiche Antiquitätensläden. Viele sind in stilentsprechend alten Häusern eingerichtet. Der Sammler alter Gegenstände und kleiner Kunstwerke trifft eine solche Auswahl an, dass er bei einem Bummel leicht überschaut, wie in Haarlem die Preise liegen. Im allgemeinen sind die Antiquitätenhändler auch gern bereit, die erworbene Ware für den Kunden ins Ausland zu schicken. Haarlemer Spezialitäten: „Haarlemmer Halletjes" und „Bloemendaalse kruidnoten" (Gebäck).

THINGS TO BUY

From far around people come to Haarlem to shop, drawn by the inviting streets in the city centre. Besides stores and branches of leading Dutch concerns, there are numerous specialty shops which have a particular attraction for the gratified shopping public of the city and surroundings. On the Market Square a general market is held on Mondays and Saturdays, and flowerstalls can be found at many points in the city.

Groups of shops are closed one afternoon in the week, but a number of lines have chosen Monday morning or the whole day as a break for their staff, who work a five day week. The shops in Haarlem and district are open on Saturdays from about 8 a.m. to 6 p.m. On Sundays all shops are closed, except in Zandvoort in Summer.

Connoisseurs know that the centre of Haarlem is celebrated for its large number of antique shops. Bric-à-brac may be found in old premises redolent with atmosphere and in little houses all over the city centre, so that the tourist can easily compare value and prices. Most antique dealers will arrange for goods to be shipped abroad. Specialities: „Haarlemmer Halletjes" and „Bloemendaalse kruidnoten" (biscuits).

(Eig. R. Poulus)

Juwelier-Horlogerie
Brillant (groeit-Brillant)
(eigen reparatie- ateliers)

souvenirs in goud-zilver en pleet
stads- en gebouwenleptjes
specialiteit in oudhollands zilver
en stijlklokken.

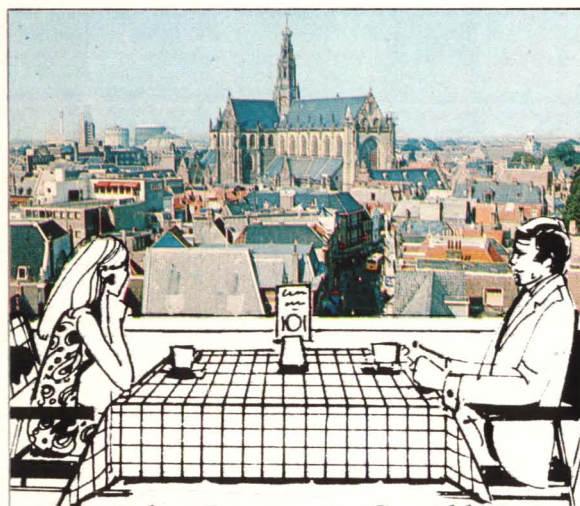
HORLOGERIE

ETERNA - CERTINA - INDUS
BAUME ET MERCIER

Grote Houtstraat 49, Haarlem
Telef. (023) 32 19 15

Filiaal
juweliersbedr. "Bogaerde"
Passage C 27, in de Bogaard.
Rijswijk Z.-H. Tel. 070 - 90 48 48

*Jedes Fenster ein Gemälde
Every window a painting
Chaque fenêtre une peinture
Ieder raam 'n schilderij*

LUNCHROOM 6e ETAGE

VROOM & DREESMANN
GROTE HOUTSTRAAT HAARLEM

Molen Heussensstraat

Beeld bij Provinciehuis

Hofje van Loo

„Nationale Park De Kennemerduinen“

Hertenkamp

Dolfirama

Kraantje Lek

Hertenkamp

Mobilarium

Hertenkamp

Poppentheater

Enige hofjes
Quelques béguinages ou courettes
Einige Stifte
Some almshouses

Hofje van Bakenes (1395), Bakenessergracht 66.
 Brouwershofje (1472), Tuchthuisstraat 8.
 Hofje van Bruining (1679), Botermarkt 9.
 Hofje van Heythuizen (1650), Kleine Houtweg 135.
 Frans Loenenhofje (1609), Witte Heerenstraat 24.
 Hofje van Loo (1489), Barrevoetestraat 7.
 Hofje van Noblet (1761), hoek Nieuwe Gracht, Spaarne.
 Hofje van Oorschoot (1770), Kruisstraat 44.
 Proveniershuis (oudste deel 1414, vaak verbouwd), Grote Houtstraat 142.
 Hofje van Staats (1731), Jansweg 39.
 Hofje van Teyler (1787), Koudenhorn 64.

Molens — Moulins — Mühlen — Windmills

Niet te bezichtigen, tenzij anders vermeld. Pas ouverts aux visiteurs. Nicht zu besichtigen. No to be visited.
Korenmolen „De Leeuw“ (1863), Zijdsstraat, Aalsmeer. Dagelijks te bezichtigen, gratis.
Poldermolen van de Stommeerpolder (1920), Stommeerpolder.
Poldermolen van de Verenigde Groote en Kleine polders onder Haarlemmerliede en Spaarnwoude (1860), Haarlemmerliede.
Korenmolen „De Eersteling“ (1856), Kruisweg, Hoofddorp.
Zaagmolen „De Eenhoorn“ (bouwjaar onbekend), Zuider Buiten Spaarne, Schalkwijk.
Poldermolen „De Vijfhuizen“ (1871), Vijfhuizerpolder onder Haarlem en Haarlemmerliede.
Poldermolen „De Veer“ (bouwjaar onbekend). Veerpolder onder Haarlem (Penningsveer).
Poldermolen „De Slokop“ (1875), Verenigde binnenpolder onder Haarlemmerliede en Spaarnwoude.
Korenmolen „De Santhaes“ (1779), Wüstelaan, Santpoort.
Poldermolen van de v.m. Schoter Veenpolder (vermoedelijk vóór 1600), Heussensstraat, Haarlem.
Achtkante stellingmolen „De Dikkert“ (1672), Amsterdamseweg 104, Amstelveen. Tevens café-restaurant, taverne in Staphorster stijl.
Poldermolen „De Zwaan“ (1888) ook genoemd „Molen van Kort“, van de Verenigde Westbijlmer- en Klein Duijndrechtsche polder.

Luilak

Een jaarlijks hoogtepunt is de viering van Luilak, een folkloristisch feest, dat van vrijdagmiddag tot zaterdagmorgen vóór Pinksteren door de gehele bevolking gevierd wordt. Langs de waterkant van Raam- en Kampervest liggen tientallen schuiten met bloemen en planten en op de kade zijn de kramen voor de verkoop opgesteld. De gehele nacht heerst er een gezellige drukte.

Un point culminant de l'année folklorique est la célébration du „Luilak“, une coutume ancestrale à laquelle participe l'entière population le vendredi soir avant Pentecôte.

Ein alter westniederländische Brauch, den man „Luilak“ (spr.: leu-, zu deutsch „Faulpelz“) nennt, beginnt am Freitagabend und endet am Samstagmorgen vor Pfingsten, dauert demnach die ganze Nacht.

An annual highspot is the celebration of „Luilak“ (or „Lazybones“), a folkloristic festival, which is celebrated from Friday afternoon till Saturday morning before Whitsuntide by the whole population.

ANNEX PANNEKOEKENHUISJE
„Het oude huisje met de gevelsteen“.

- ★
Unieke
Oudhollandse sfeer
- ☆
Dineren bij kaarslicht
- ★
Gesoigneerde keuken
- ★
Snacks & Soepen
Gerenommeerde
wijnen

★
ONZE SPECIALITEITEN:
 STRUIJF VAN MALLE BABBE
 GEUZENSCHOTEL

en niet te vergeten

**20 SOORTEN
 PANNEKOEKEN**

**RESTAURANT
 A LA CARTE**

On se débrouille en français
 We have a good
 command of English
 Wir reden ein wenig Deutsch

Telefoon 31 22 73
FRANKESTRAAT 27
HAARLEM

Tochten per trein, boot, bus

Rondvaart van Haarlem naar Groenendaal, vertrek Houtbrug om 10.30, 12.30, 14.30 en 16.30. Rondrit Zuid-Kennemerland, niet zondags: vertrek Tempeliersstraat 13.45, Stationsplein 13.50 van juni tot en met augustus.

Mogelijkheden tot het maken van dagtochten per huifkar, inl. Gouwstraat 29, Haarlem.

Vistocht op de Noordzee, IJmuiden, inl. Hotel De Bruinvis, Visseringstraat 1, IJmuiden, tel. 02550-15579.

Een dagje vissen met Noordzee Sportvisserij „IJmond”. Vertrek plm. 8 uur. Inl.: 02550-13536 en 14649.

In seizoen rondvaarten op de Westeinderplassen, Aalsmeer, inl.: Maarse, v. Cleeffkade, tel. 02977-5930.

Boottocht in seizoen van Amstelveen naar Amsterdam over de Amstel, vertrek Rest. Paardenburg, Ouderkerk.

Renseignements sur Tours:
Auskünfte über Rundfahrten:
Information about Roundtrips:

**V.V.V.
HAARLEM**

REKREATIE

Kindervoorstellingen in:

Poppentheater Merlijn, Hasselaersplein 35, Haarlem. Altijd telefonisch bespreken onder no.: 316961. **Clubhuis Naast d'Appelaar**, Damstraat 19, Haarlem. **Amstelveens Poppentheater**, Wolfert van Borsselenweg 85a, Amstelveen. Voor speciale kindervoorstellingen in de bioscopen, het **Openluchttheater** te **Bloemendaal** en te **Amstelveen**, evenals voor speciale kinderweken, inlichtingen bij de VVV Haarlem.

Pannekoeken en poffers - Crêpes/Petits beignets - Pancakes/Fritters - Pfannkuchen/Püfferchen

Pannekoekenhuisje, Frankenstraat 35, Haarlem.
Pannekoekenhuisje, Mollaan bij ingang Thyse's Hof, Bloemendaal.

Poffertjeskraam Victor Consael, Haarlem. Juli tot Okt.
Kraantje Lek, Duinlustweg 22, Overveen, pannekoeken.
't Karrewiel, Kop Zeeweg, Bloemendaal aan Zee, pannekoeken.

Le petit Restaurant, Tjerk Hiddestraat 20, Zandvoort, poffers.

Vroom en Dreesmann, Grote Houtstraat 76, Haarlem, poffers en pannekoeken.

Kinderboerderijen - Fermes d'Enfants - Kinderfarms - Children's Farms

Schoterbos, Haarlem-Noord.

Wandelbos Groenendaal, Mollenlaan, Heemstede.

Park Velserbeek, Driehuizerkerkweg/Parkweg, Velsen-Zuid.

Speeltuinen - Jardins de jeux - Spielgärten - Playgrounds

De Zoete Inval, Amsterdamseweg 89, Halfweg. **Rekreatiepark Linnaeushof**, Herenweg, Bennebroek. **Restaurant Kraantje Lek**, Duinlustweg 22, Overveen. **Paviljoen Het Witte Huis**, Zeeweg 3, Overveen. **Wandelbos Groenendaal**, Herenweg/Glipper Dreef, Heemstede. **Natuurbad Velserend, Velserenderlaan**, Santpoort.

Hertenkampen - Parcs aux cerfs - Rotwild - Deer Parks

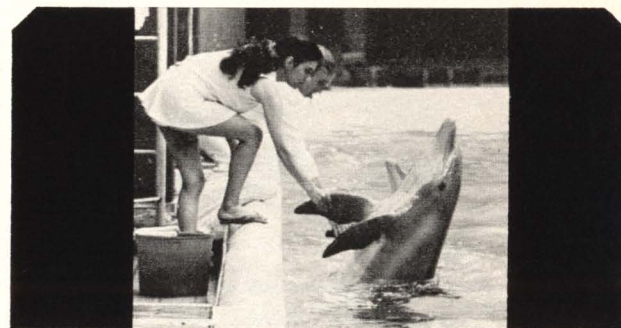
Wandelbos Groenendaal, Herenweg/Glipper Dreef, Heemstede. **Bloemendaalse Bos**, Mollaan, Bloemendaal. **Park Velserbeek**, Driehuizerkerkweg/Parkweg, Velsen-Zuid. **Haarlemmerhout**, Dreef, Haarlem.

Midgetgolf, zwembaden en bowling: zie onder Sport.

Midgetgolf, piscines et bowling: voir Sport.

Midgetgolf, zwemmen en bowling: sehe Sport.

Midgetgolf, swimming and bowling: see Sport.

ZANDVOORT

DOLFIRAMA geheel overdekt, 1500 zitplaatsen, meermalen per dag grootse shows met dolfijnen en zeeleeuwen, bassin met onderwaterramen, aquaria, souvenirshop en tal van andere bijzonderheden.

MOBILARIUM een prachtige verzameling „old timers” en oude fietsen, een mini-treintje, en autoracebaan, en een getrouwe copie van de „Gouden Koets” met gevolg, molens en ruimtevaartnieuws, gratis filmvoorstelling.

PANORAMA CAFE-RESTAURANT op 70 meter hoogte met een uniek uitzicht op zee, strand en duinen. Voortreffelijke plate-service maaltijden met keuze uit meer dan 10 uitstekende en complete menu's.

BOWLING EN KEGELBANEN tijden en prijzen op aanvraag.

DOLFIRAMA - tel. 57 41 MOBILARIUM -- tel. 21 44

PANORAMA RESTAURANT - tel. 21 44 BOWLING - tel. 43 69

BOUWES EXPLOITATIE MAATSCHAPPIJ

Burg. Van Fenemapplein 4/2, Zandvoort

tel. (02507) 30 56

TULIPSHOW

FRANS ROOZEN — VOGELENZANG

NURSERY SINCE 1789

Follow road-signs

„TULIPSHOW“

Showgarden and greenhouses with all kinds of bulbous plants surrounded by 100 acres of the famous bulbfields. Specialised in growing new varieties of tulips

The only nursery in Holland where over 1000 varieties of bulbs are grown and exhibited!

A nice opportunity to make your own choice for the garden. Retailorders and giftparcels

can be sent all over the world

During summer an exhibition of lilies and summerflowering plants, all set in a glorious garden-decoration

Parking accommodation — Entrance Free

Gärtnerei seit 1789

Folgen Sie den Schildern „TULIPSHOW“

Schaugarten und Treibhäuser mit allen Sorten Zwiebelpflanzen, umgeben von 40 ha der berühmten Blumen-zwiebelfelder

Spezialisiert in der Zucht von neuen Tulpensorten

Die einzige Gärtnerei in Holland wo über 1000 verschiedene Sorten Blumen-zwiebeln gezüchtet und ausgestellt werden!

Eine gute Gelegenheit eine schöne Wahl für Ihren eigenen Garten zu machen

Wir schicken an Privatleute und auch Geschenk-Pakete in die ganze Welt

Im Sommer eine Ausstellung von Lilien und Sommerblumen in feinsten Garten-verzierung

Parkplätze stehen zur Verfügung — Eintritt frei

TULIP-GARDEN

VOGELENZANG - OPPOSITIE THE CHURCH

JOHN VAN GRIEKEN

Lawns and flower-borders. Ponds and garden decorations

Exotic birds, pheasants and flamingos

Greenhouses containing the latest and most splendid varieties

Demonstration bulbfields planted with over 700 varieties of Bulb-Flowers

Equipment to make your own film and slide-titles

Diorama "Holland in Spring": a miniature landscape with electric trains

Pavilion where we show slides and films (colour films) about Dutch flowers, bulbfields and the famous Dutch battle of flowers

Panorama of bulbfields. In spring you will have a splendid view of the bulbfields here by which our TULIP-GARDEN is surrounded

DER KIRCHE GEGENÜBER

Rasenplätze und Blumenbeete. Weiher und Gartenzierstücke. Exotische Vögel, Fasane und Flamingos. Treibhäuser mit den neuesten und prächtigsten Varietäten

Schaufelder mit über 700 Sorten blühender Zwiebelpflanzen

Ausstattung für Ihre eigenen Film- und Diatitel

Diorama "Frühling in Holland": Eine Miniaturlandschaft mit elektrischen Zügen

Pavillon mit Farbfilm- und Diavorführungen von Blumen, Blumenfeldern und dem berühmten holländischen Blumenkorso

Panorama der Blumenfelder um unseren TULPENGARTEN